

Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till anslag i budgetpropositionen för 2014 (2013/14:1) inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap. Anslagen inom utgiftsområdet uppgår till ca 47,2 miljarder kronor.

Vidare tillstyrker utskottet i övrigt vad regeringen föreslår om beredskapskredit, bemyndiganden, investeringsplaner och krediter hos Riksgäldskontoret. Utskottet tillstyrker även att regeringen bemyndigas att ingå avtal med Schweiz om försäljning av JAS 39 E och att disponera intäkterna av försäljningen för att bidra till finansiering av utvecklingen och ombyggnationen av JAS 39 C/D till JAS 39 E. I betänkandet behandlar utskottet utöver regeringens förslag, även vissa motioner som väckts under den allmänna motionstiden 2013 och till viss del även under de allmänna motions-tiderna 2011 och 2012.

Totalt har fem reservationer lämnats av (S), (MP), (SD) och (V). Det finns dessutom fem särskilda yttranden i betänkandet (S), (MP), (SD) och (V). Samtliga motionsyrkanden avstyrks.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	7
Utskottets överväganden	8
Anslagen m.m. för 2014 inom utgiftsområde 6	8
Propositionen	8
Motionerna	25
Utskottets ställningstagande	29
Frivilliga försvarsorganisationer	32
Motionerna	32
Bakgrund och tidigare behandling	33
Utskottets ställningstagande	33
Internationella insatser	34
Motionen	34
Bakgrund	35
Utskottets ställningstagande	35
Objektsramar	36
Motionen	36
Bakgrund och tidigare behandling	36
Utskottets ställningstagande	37
Framtida inriktning för utgiftsområdet	38
Motionen	38
Bakgrund och tidigare behandling	38
Utskottets ställningstagande	38
Kustbevakningens uppdrag	39
Motionen	39
Bakgrund och tidigare behandling	39
Utskottets ställningstagande	40
Reservationer	42
1. Frivilliga försvarsorganisationer, punkt 2 (S, MP, V)	42
2. Internationella insatser, punkt 3 (S)	43
3. Objektsramar, punkt 4 (SD)	43
4. Framtida inriktning för utgiftsområdet, punkt 5 (SD)	44
5. Kustbevakningens uppdrag, punkt 6 (S, MP, V)	44
Särskilda yttranden	46
1. Anslagen m.m. för 2014 inom utgiftsområde 6, punkt 1 (S)	46
2. Anslagen m.m. för 2014 inom utgiftsområde 6, punkt 1 (MP)	47
3. Anslagen m.m. för 2014 inom utgiftsområde 6, punkt 1 (SD)	48
4. Anslagen m.m. för 2014 inom utgiftsområde 6, punkt 1 (V)	49
5. Anslagen m.m. för 2014 inom utgiftsområde 6 – styrning och genomförande av personalförsörjningsreformen, punkt 1 (S, V)	51
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	53
Propositionen	53
Motion från allmänna motionstiden hösten 2011	54
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012	54

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2013	55
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och oppositionens anslagsförslag	58
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets anslagsförslag	59

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Anslagen m.m. för 2014 inom utgiftsområde 6

a) *Ramanslag*

Riksdagen anvisar ramanslagen under utgiftsområde 6 för budgetåret 2014 enligt vad utskottet föreslår i bilaga 3. Därmed bifaller riksdagen proposition 2013/14:1 utgiftsområde 6 punkt 16 och avslår motionerna

2012/13:Fö245 av Mikael Jansson (SD) yrkande 21,

2012/13:Fö261 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkandena 3 och 11,

2013/14:Fö234 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 1,

2013/14:Fö241 av Peter Rådberg m.fl. (MP) yrkandena 9–12 och 14–18,

2013/14:Fö251 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkandena 1, 2 och 4 samt

2013/14:Fö257 av Mikael Jansson (SD) yrkandena 36 och 49.

b) *Beställningsbemyndiganden*

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2014 för

– anslaget 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar besluta om beställningar av materiel och anläggningar som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 72 700 000 000 kronor 2015–2027

– anslaget 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 55 000 000 kronor för 2015–2019

– anslaget 1:4 Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar besluta om beställningar av materiel och anläggningar som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 18 800 000 000 kronor 2015–2024

– anslaget 2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 30 000 000 kronor 2015–2017

– anslaget 2:4 Krisberedskap besluta om avtal och beställningar av tjänster, utrustning och anläggningar för beredskapsåtgärder samt åtgärder för att hantera allvarliga extraordinära händelser som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 560 000 000 kronor 2015–2017.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2013/14:1 utgiftsområde 6 punkterna 5, 6, 10, 11 och 15 samt avslår motionerna

2013/14:Fö234 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 3 och

2013/14:Fö241 av Peter Rådberg m.fl. (MP) yrkande 7.

c) *Försäljning och utveckling av JAS 39 E*

Riksdagen bemyndigar regeringen att

- ingå avtal med Schweiz om försäljning av JAS 39 E
- vid statens försäljning av JAS 39 E till Schweiz, inklusive tjänster förknippade med systemet, disponera intäkterna av försäljningen för att bidra till finansieringen av utvecklingen och ombyggnationen av JAS 39 C/D till JAS 39 E.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2013/14:1 utgiftsområde 6 punkterna 3 och 4 samt avslår motion

2013/14:Fö241 av Peter Rådberg m.fl. (MP) yrkandena 3 och 4.

d) *Krediter i Riksgäldskontoret*

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2014

- utnyttja en kredit i Riksgäldskontoret som uppgår till högst 40 000 000 000 kronor i händelse av krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden
- besluta om en kredit i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 12 000 000 000 kronor för att tillgodose Försvarets materielverks behov av rörelsekapital
- besluta om en kredit i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 7 000 000 000 kronor för att tillgodose Försvarexportmyndighetens behov av rörelsekapital
- besluta att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får ta upp lån i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 300 000 000 kronor för beredskapsinvesteringar
- besluta att Socialstyrelsen får ta upp lån i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 350 000 000 kronor för beredskapsinvesteringar.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2013/14:1 utgiftsområde 6 punkterna 1, 7, 8, 12 och 13 samt avslår motionerna

2013/14:Fö234 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 4 och

2013/14:Fö257 av Mikael Jansson (SD) yrkande 48.

e) *Investeringsplaner*

Riksdagen godkänner investeringsplan för

- Försvarsmakten för 2014–2017
- Kustbevakningen för 2014–2016
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap för 2014–2017.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2013/14:1 utgiftsområde 6 punkterna 2, 9 och 14 samt avslår motionerna

2011/12:Fö230 av Tuve Skånberg (KD),

2013/14:Fö234 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 2,

2013/14:Fö241 av Peter Rådberg m.fl. (MP) yrkandena 1, 2, 5, 6 och 8,

2013/14:Fö246 av Peter Rådberg m.fl. (MP) yrkandena 10 och 11 samt

2013/14:Fö247 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkande 6.

2. Frivilliga försvarsorganisationer

Riksdagen avslår motionerna

2013/14:Fö214 av Torbjörn Björlund m.fl. (V) yrkande 1 och

2013/14:Fö251 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkande 5.

Reservation 1 (S, MP, V)

3. Internationella insatser

Riksdagen avslår motion

2013/14:Fö251 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkande 3.

Reservation 2 (S)

4. Objektsramar

Riksdagen avslår motion

2013/14:Fö257 av Mikael Jansson (SD) yrkande 21.

Reservation 3 (SD)

5. Framtida inriktning för utgiftsområdet

Riksdagen avslår motion

2013/14:Fö257 av Mikael Jansson (SD) yrkande 50.

Reservation 4 (SD)

6. Kustbevakningens uppdrag

Riksdagen avslår motion

2013/14:Fö220 av Suzanne Svensson och Kerstin Haglö (båda S).

Reservation 5 (S, MP, V)

Stockholm den 21 november 2013

På försvarsutskottets vägnar

Peter Hultqvist

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Peter Hultqvist (S)¹, Cecilia Widegren (M), Hans Wallmark (M), Åsa Lindestam (S)², Peter Jeppsson (S)³, Anders Hansson (M), Kent Härstedt (S)⁴, Allan Widman (FP), Clas-Göran Carlsson (S)⁵, Staffan Danielsson (C), Anna-Lena Sörenson (S)⁶, Johan Forssell (M), Peter Rådberg (MP)⁷, Mikael Oscarsson (KD), Mikael Jansson (SD)⁸, Torbjörn Björlund (V)⁹ och Stefan Caplan (M).

¹⁻⁹ Avstår från ställningstagande under punkt 1.

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlas budgetpropositionen för 2014 (prop. 2013/14:1) utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap samt motioner som väckts under den allmänna motionstiden hösten 2013 och till viss del under de allmänna motionstiderna 2011 och 2012. Riksdagen har på förslag av finansutskottet (bet. 2013/14:FiU1) fattat beslut om utgiftsramar för de olika utgiftsområdena i statsbudgeten inklusive utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap. Försvarsutskottets betänkande bygger på riksdagens beslut om utgiftsram för utgiftsområde 6. Försvarsutskottet lämnar i detta betänkande förslag för de olika anslagen inom utgiftsområdet.

Utskottet fick som en del av beredningen av frågorna i detta betänkande särskilda redovisningar av Försvarsdepartementet och Försvarsmakten den 14 november 2013.

Utskottets överväganden

Anslagen m.m. för 2014 inom utgiftsområde 6

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslagen för 2014 inom utgiftsområde 6 Försvaret och samhällets krisberedskap enligt utskottets förslag i bilaga 3.

Riksdagen bifaller vad regeringen föreslår om beredskapskredit, bemyndiganden, investeringsplaner och krediter hos Riksgäldskontoret. Riksdagen bifaller även regeringens förslag om försäljning av JAS 39 E och bemyndigar regeringen att ingå avtal med Schweiz. Därmed avslår riksdagen samtliga motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut.

Jämför de särskilda yttrandena 1 (S), 2 (MP), 3 (SD), 4 (V) och 5 (S, V).

Propositionen

Försvaret

Riksdagen har beslutat att målet för det militära försvaret fr.o.m. 2010 ska vara att enskilt och tillsammans med andra, inom och utom landet, försvara Sverige och främja vår säkerhet (prop. 2008/09:140, bet. 2008/09:FöU10, rskr. 2008/09:292). Detta ska ske genom att:

- hävda Sveriges suveränitet, värna suveräna rättigheter och nationella intressen
- förebygga och hantera konflikter och krig
- skydda samhället och dess funktionalitet i form av stöd till civila myndigheter.

Av detta följer att Försvarsmakten, enskilt och tillsammans med andra myndigheter, länder och organisationer, ska lösa följande uppgifter:

- försvara Sverige och främja vår säkerhet genom insatser på vårt eget territorium, i närområdet och utanför närområdet
- upptäcka och avvisa kränkningar av det svenska territoriet och i enlighet med internationell rätt värna suveräna rättigheter och nationella intressen i områden utanför detta
- med befintlig förmåga och resurser bistå det övriga samhället och andra myndigheter vid behov.

Insatsorganisationen ska utvecklas i enlighet med de krav på operativ förmåga som riksdagen har beslutat och i den takt ekonomin medger (prop. 2008/09:140, bet. 2008/09:FöU10, rskr. 2008/09:292). Regeringen beslutade den 14 januari 2010 om inriktningen för Försvarsmakten under perioden 2010–2014.

God försvarsförmåga ska genom planering även finnas i sådan verksamhet som är väsentlig för samhällets grundläggande behov vid ett eventuellt framtida väpnat angrepp samt vid eventuella kriser eller incidenter som inbegriper militära maktmedel i vårt närområde.

Resultat och inriktning

Regeringens bedömning är att det militära försvaret har bidragit till att uppfylla målen genom sin förmåga att försvara Sverige samt främja svensk säkerhet och ytterst vårt lands suveränitet. Regeringen bedömer att denna förmåga stärks i takt med att försvarsreformen genomförs. Regeringen redovisar vidare att åtgärder har vidtagits som lägger grunden för den fortsatta utvecklingen av insatsorganisationen, exempelvis lagstiftning som möjliggör soldatanställningar och återupptagande av försvarsplaneringen. Därutöver bedömer regeringen att förmågan till civil-militär samverkan har stärkts genom de åtgärder som vidtagits. Samtidigt konstateras att det finns utrymme för ytterligare utveckling inom området.

Den samlade bilden av Försvarsmaktens operativa värdering är att förbandens förmåga har ökat. Regeringen bedömer därför att Försvarsmakten har förmåga att över tid möta kraven på operativ förmåga. Samtidigt konstateras att det fortfarande finns begränsningar i Försvarsmaktens förmåga, framför allt vid olika händelseutvecklingar och hot som kan uppstå vid ett framtida försämrat omvärldsläge.

I budgetpropositionen framhålls att verksamheten under mandatperioden parallellt med insatserna har präglats av genomförandet av försvarsreformen. Regeringen konstaterar att hot och utmaningar – såväl civila som militära – mot vår fred och säkerhet bäst hanteras genom samverkan mellan samhällets aktörer och tillsammans med andra länder och organisationer. Därigenom kan samhällets samlade resurser nyttjas effektivt. För att säkerställa genomförandet av försvarsreformen föreslår regeringen en successiv ökning av anslaget 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap. Syftet är främst att stärka rekryteringen och utbildningen samt ytterligare öka förutsättningarna för att behålla tidvis tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän i Försvarsmakten.

I budgetpropositionen anger regeringen att Försvarsmakten ska vara utformad och dimensionerad för att kunna försvara Sverige och främja svenska intressen. Försvarsmakten ska också kunna utvecklas för att möta nya hot i händelse av ett förändrat omvärldsläge. Den viktigaste uppgiften under 2014 är därför att fullfölja omställningen till ett tillgängligt och användbart försvar genom att fortsätta prioritera iståndsättandet av insatsorganisationens förband för att kunna leverera operativ förmåga. Samövning av

krigsförband och fortsatt bemanning prioriteras av regeringen under året i syfte att öka krigsförbandens tillgänglighet och användbarhet. Regeringen bedömer sammantaget att den successiva uppbyggnaden av insatsorganisationen och dess beredskap har uppfyllt de uppställda målen, med undantag för rekryteringen av tidvis tjänstgörande soldater, och att den operativa förmågan har ökat under mandatperioden.

I budgetpropositionen lämnar regeringen en särskild redovisning om utvecklingen av Försvarsmaktens personalförsörjning. Den särskilda bilagan ger fördjupad information om hur personalförsörjningen utvecklas, men även regeringens bedömningar redovisas i bilagan. Personalförsörjningen, som grundar sig på frivillighet och könsneutralitet, har fortsatt att utvecklas i enlighet med inriktningen i propositionen Ett användbart försvar (prop. 2008/09:140). Lagen (2012:332) om vissa försvarsmaktsanställningar som trädde i kraft den 1 juli 2012 skapade enligt regeringens bedömning en bra grund för myndigheten att anställa kontinuerligt och tidvis tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän. Rekryteringen av kontinuerligt tjänstgörande personal har utvecklats så att Försvarsmakten successivt har kunnat höja sitt rekryteringsmål. Samtidigt redovisas en högre personalomsättning än väntat beträffande tidvis tjänstgörande personal, och därför redovisar regeringen i budgetpropositionen att Försvarsmakten inte har nått de uppställda målen.

Regeringen anger i budgetpropositionen att Försvarsmakten per den 1 januari 2013 har överfört cirka 1 400 personer till Försvarets materielverk inom ramen för arbetet med en effektivare försvarslogistik. Riksdagen har bemyndigat regeringen att besluta om försvarslogistikens framtida utformning (prop. 2011/12:86, bet. 2011/12:FöU9, rskr. 2011/12:291). Försvarsmakten och Försvarets materielverk har därför fått i uppdrag av regeringen att organisera materiel- och logistikförsörjningen med en tydligare och effektivare uppgifts- och ansvarsfördelning mellan Försvarsmakten som beställare och Försvarets materielverk som leverantör. Försvarsmakten har anmält svårigheter med att fullt ut genomföra beslutade rationaliseringar. Då en effektivare försvarslogistik är en förutsättning för genomförandet av reformen har regeringen via kvartalsvisa uppföljningar granskat hur de båda myndigheterna fullföljer sina uppdrag att effektivisera försvarslogistiken. En förutsättning för omställningen av försvaret är vidare att de 760 miljoner kronor som ska frigöras inom materiel- och logistikförsörjningen fullt ut kan tillgodoräknas för omställningen till användbara och tillgängliga förband. Regeringen föreslår en förstärkning av anslaget 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap med 200 miljoner kronor 2014, 300 miljoner kronor 2015, 400 miljoner kronor 2016 samt med 500 miljoner kronor fr.o.m. 2017. Förstärkningen syftar främst till att förstärka insatserna för att rekrytera, utbilda och behålla tidvis tjänstgörande personal. Dessutom syftar förstärkningen bl.a. till att möjliggöra ökad övningsverksamhet.

Den pågående försvarsreformen stärker Sveriges försvarsförmåga genom omställning från en produktions- och utbildningsinriktad organisation till en organisation med fokus på användbara och tillgängliga krigsförband. Försvarsreformen har enligt regeringen tagit viktiga steg, men omfattar fortfarande flera utmaningar. Regeringen framhåller i budgetpropositionen att närområdesperspektivet är centralt för försvarspolitikerna samt för försvarets inriktning och dimensionering. Regeringen vill fortsätta utveckla det nordiska samarbetet på försvarsområdet inom ramen för Nordefco. Regeringen ser inte några principiella begränsningar för det nordiska samarbetet så länge den nationella beslutanderätten rörande den operativa förmågan för försvaret av Sverige består. Inom såväl krisberedskapsarbetet som det militära försvaret är nordiskt samarbete en integrerad del av arbetet för att uppfylla målen för vår säkerhet.

Av budgetpropositionen framkommer att Försvarsmakten under våren 2012 inkom med ett underlag där myndigheten bedömde att det skulle uppstå en obalans mellan verksamhet och ekonomi i perspektivet 2019. I budgetpropositionen för 2013 informerade regeringen riksdagen om att Försvarsmaktens bedömning ledde till att Regeringskansliet i en samlad process inledde ett arbete i syfte att skapa balans mellan Försvarsmaktens verksamhet och ekonomi. Arbetet skulle ge regeringen möjlighet att fatta strategiska beslut i syfte att genomföra huvudinriktningen i det senaste försvarspolitiska inriktningsbeslutet. Som ett led i arbetet begärde regeringen ett kompletterande underlag med fördjupade beskrivningar av Försvarsmaktens tidigare antaganden och bedömningar av myndighetens långsiktiga ekonomi.

Mot bakgrund av de redovisningar som har följt efter det har regeringen vidtagit vissa åtgärder. Bland annat beslutade regeringen den 14 maj 2013 att Försvarsmakten i sin långsiktiga planering ska minska personalkostnaderna med 500 miljoner kronor, jämfört med den planering som myndigheten redovisade i budgetunderlaget för 2014. Regeringen har även gett Ekonomistyrningsverket i uppdrag att utreda hur den finansiella styrningen och uppföljningen av Försvarsmakten och viss stödverksamhet kan förändras och förtydligas. I budgetpropositionen anger regeringen att arbetet fortsätter med att inhämta underlag från berörda myndigheter, inklusive förslag på åtgärder, för att verksamhet och ekonomi ska vara i balans även på lång sikt.

Regeringen understryker dessutom att man noggrant följer Försvarsmaktens stegvisa införande av det integrerade resurs- och ekonomiledningssystemet (PRIO) och menar att den fortsatta förbättringen av myndighetens ekonomistyrning och redovisning är av väsentlig vikt för regeringens egen styrning och uppföljning av försvarsreformen.

Fokus i regeringens styrning av materielanskaffningen bör ligga på strategisk styrning och inriktning enligt redovisningen i budgetpropositionen för 2014. I dag fattar regeringen beslut i vissa enskilda materielärenden, bl.a. sådana som överstiger en viss beloppsgräns. Det saknas dock möjlig-

het att på en strategisk nivå ta ställning till en större helhet. Regeringen har därför tillsatt en utredning om materielplaneringsprocessen. Utredningens uppgifter ligger även i linje med riksdagens behov av utvecklad materielredovisning. Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 mars 2014.

Regeringen har med stöd av riksdagens godkännande (prop. 2012/13:1, bet. 2012/13:FöU1, rskr. 2012/13:93) fattat beslut om utveckling av JAS 39 E och ombyggnation av 60 flygplan JAS 39 C/D till JAS 39 E. Försvarmakten och Förvarsexportmyndigheten har lagt nödvändiga beställningar till Försvarets materielverk, som i sin tur har ingått avtal med leverantören om en samlad beställning för att tillgodose Sveriges och Schweiz gemensamma behov. Därmed möjliggörs en kostnadseffektiv gemensam anskaffning, vilket enligt regeringens tidigare redovisade bedömningar innebär att Försvarmaktens krav på stridsflygets framtida operativa förmåga kan uppfyllas. Förhandlingarna mellan Sverige och Schweiz om den bilaterala anskaffningen har fortsatt under 2013. I anslutning till dessa förhandlingar pågår även förhandlingar om en interimslösning bestående av elva stycken JAS 39 C/D som det schweiziska flygvapnet kan hyra till dess att JAS 39 E har levererats. Försvarmakten har bedömt att konsekvenserna av en uthyrning för den operativa förmågan är marginella och att flygplanen därför kan avvaras under den aktuella tidsperioden. För det fall att Schweiz eller någon annan nation väljer att inte beställa anskaffning av minst 20 stycken JAS 39 E/F, kan beslut om avbeställning av verksamheten fattas senast 2014.

1:1 Förbandsverksamhet och beredskap samt beredskapskredit m.m.

Regeringen föreslår ett anslag på 23 711 315 000 kronor och att regeringen bemyndigas att för 2014 utnyttja en kredit i Riksgäldskontoret som uppgår till högst 40 000 000 000 i händelse av krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden.

Anslaget ändamål är att finansiera utbildnings- och övningsverksamhet för utvecklingen av insatsorganisationen, planering, insatser samt försvarsunderrättelseverksamhet. Anslaget föreslås även användas till stöd för frivilliga försvarsorganisationer samt veteran- och anhörigorganisationer. (Stödet till veteran- och anhörigorganisationer innebär en ökning av ändamålet från 2014.) Anslaget används också till exportfrämjande åtgärder inom försvarssektorn och till avveckling av materiel. Även fasta kostnader för multinationella samarbeten såsom Strategic Airlift Interim Solution (SALIS) och Strategic Airlift Capability (SAC) finansieras från detta anslag.

Regeringen föreslår i budgetpropositionen ett avsteg från principen om att Försvarmaktens stöd till civila aktörer ska ske med befintliga förmågor och resurser för att Försvarmakten ska kunna stödja bl.a. polisens nationella insatsstyrka med medeltung helikopterkapacitet. Regeringens bedömning är att principen fortfarande är viktig och giltig, men att helikopterkapaciteten är unik och att vinsterna på samhällsnivå är så pass stora att ett avsteg kan motiveras. Polisens transportkapacitet kan vara avgörande

vid allvarliga händelser, och regeringens förslag är att delvis kompensera Försvarsmakten för de ökade kostnaderna. Regeringen föreslår att anslaget 1:1 ökas med 18,2 miljoner kronor 2014, 18,6 miljoner kronor 2015 och slutligen 30 miljoner kronor 2016 för att bidra till Försvarsmaktens stöd i form av medeltung helikopterkapacitet till polisens nationella insatsstyrka och vissa andra polisiära enheter.

Utöver vissa överföringar av budgetteknisk karaktär som inte påverkar verksamheten redovisar regeringen även att anslaget minskas med 1,6 miljoner kronor i syfte att säkerställa relevant kompetensförsörjning vid Regeringskansliet (utg.omr. 1, anslag 4:1).

Dessutom redovisar regeringen att anslaget ökas med 5 miljoner kronor fr.o.m. 2014 till följd av minskade utbildningsvolymerna och rationaliseringar inom officersutbildningen. Regeringen föreslår även en ökning med 32,8 miljoner kronor 2014, 37,8 miljoner kronor 2015 och 35,2 miljoner kronor fr.o.m. 2016 för finansiering av driften av medeltung helikoptersystem.

1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt

Regeringen föreslår ett anslag på 1 874 628 000 kronor.

Anslagets ändamål avser särutgifter för den verksamhet med förband utomlands som Försvarsmakten genomför efter beslut av riksdagen och regeringen. Vidare får anslaget användas för Sveriges del av de gemensamma kostnader som kan komma att uppstå i samband med EU-ledda internationella insatser som finansieras via den s.k. Athena-mekanismen. Anslaget får också användas för särutgifter för Försvarsmaktens bidrag till insatser internationellt som inte innebär sändande av väpnad styrka till andra länder, förutom militärobservatörer, samt sekondering av personal till internationella stabsbefattningar kopplade till pågående insatser. Genom den förändring som föreslås samlas samtliga insatser som beslutas av regeringen (t.ex. även säkerhetssektorreformer och kapacitetsbyggnad) på ett ställe. Följaktligen vill regeringen även att anslaget byter namn från Fredsfrämjande förbandsinsatser till Försvarsmaktens insatser internationellt. Som en konsekvens av denna förändring gör regeringen en justering av beräkningsmodellen för kostnadsfördelning mellan anslaget 1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt och anslaget 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap vid internationella insatser. Syftet med justeringen är att ytterligare förtydliga finansieringen och redovisningen av de internationella insatserna. Anslaget minskas därför med 300 miljoner.

I budgetpropositionen konstaterar regeringen dessutom att färre kontraktsanställda tjänstgör i internationella insatser och att detta innebär att utgifter för bl.a. grundlöner motsvarande 111,9 miljoner kronor kommer att utbetalas från anslaget 1:1 i stället för anslaget 1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt, som fr.o.m. 2014 minskas med motsvarande belopp.

1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar, gemensam utveckling av JAS 39E, kredit hos Riksgälden för FMV och investeringsplan för Försvarsmakten samt beställningsbemyndigande

Regeringen föreslår ett anslag på 8 856 194 000 kronor och att regeringen bemyndigas att besluta om beställningar av materiel och anläggningar som tillsammans med tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 72 700 000 000. Regeringen föreslår även att riksdagen bemyndigar regeringen att 2014 utnyttja en kredit i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 12 000 000 000 kronor för att tillgodose Försvarets materielverks (FMV) behov av rörelsekapital. Därutöver föreslår regeringen att riksdagen godkänner investeringsplanen för Försvarsmakten för åren 2014–2017 samt att regeringen bemyndigas att ingå avtal med Schweiz om försäljning av JAS 39 E och att staten vid den nämnda försäljningen får disponera intäkterna (från systemet JAS 39 E, inklusive tjänster) för att bidra till finansieringen av utveckling och ombyggnad av JAS 39 C/D till JAS 39 E.

Anslaget får användas för att finansiera anskaffning av materiel och anslagsfinansierade anläggningar. Vidare får anslaget användas för finansiering av förstagångsanskaffning av beredskapsvaror. Även utgifter för det multinationella samarbetet Strategic Airlift Capability (SAC) finansieras från detta anslag. Anslaget finansierar under 2014 omställnings- och utvecklingskostnader som kan komma att uppstå vid omstruktureringar inom logistik- och materielförsörjningen samt forskning och utveckling.

Investeringsplanen är regeringens förslag till inriktning för materielförsörjningen 2014–2017. Regeringen redovisar att förslaget bör ses i ett helhetsperspektiv kopplat till målen för det militära försvaret, kraven på operativ förmåga och delförmåga, funktionernas och insatsorganisationens utveckling samt behovet av kompetens.

Regeringen anger i budgetpropositionen att man efter riksdagens godkännande (prop. 2012/13:1, bet. 2012/13:FöU1, rskr. 2012/13:93) har beslutat om utveckling av JAS 39 E och ombyggnad av 60 stycken JAS 39 C/D till JAS 39 E. Beslutet innebär bl.a. att stridsflygssystemet får ökad prestanda avseende räckvidd, vapenlast och sensorer. Avsikten är att anskaffa systemet gemensamt med Schweiz, som under 2014 förväntas ingå avtal om köp av 22 stycken JAS 39 E med den svenska staten. Systemleveranser är planerade att påbörjas 2018 och regeringen redovisar inga avvikelser för projektet och menar att det inte heller hade något ekonomiskt utfall under 2012.

Utöver vissa överföringar av budgetteknisk karaktär som inte påverkar verksamheten redovisar regeringen även att anslaget höjdes engångsvis på statsbudgeten för 2013 med 300 miljoner kronor 2013 och 2014 samt med 200 miljoner kronor från och med 2015 för att skapa utrymme för utveckling och anskaffning av JAS 39 E. Anslaget har enligt regeringen ökats med 101,4 miljoner kronor 2014 och med 96 miljoner kronor fr.o.m. 2015 för att bidra till att finansiera anskaffningen av medeltungt helikoptersys-

tem. Utöver detta bidrar även vissa senareläggningar av andra materielbeställningar till att skapa utrymme för anskaffningen av medeltungt helikoptersystem.

1:4 Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar och beställningsbemyndiganden

Regeringen föreslår ett anslag på 6 704 249 000 kronor och att regeringen bemyndigas att under 2014 besluta om beställningar av materiel och anläggningar som tillsammans med tidigare åtaganden medför ett behov av framtida anslag på högst 18 800 000 000 kronor för perioden 2015–2024.

Anslaget får användas för att finansiera vidmakthållande och avveckling av materiel och anslagsfinansierade anläggningar. Anslaget får vidare användas för kostnader för den europeiska försvarsbyrån (EDA) och för det säkerhetsfrämjande samarbetet med andra länder samt till åtgärder för att främja den i Sverige verksamma försvarsindustrins exportverksamhet.

Anskaffningar inom anslaget hänför sig till vidmakthållande och avveckling av tidigare investeringar i materiel. Verksamheten omfattar bl.a. underhåll av Försvarsmaktens materiel och anläggningar som inte är av löpande karaktär eller driftskaraktär samt utfasning av förbrukad eller utsliten materiel. Verksamheten bidrar därmed till att uppfylla målen för utgiftsområde Försvar, kraven på operativ förmåga och delförmåga samt till funktionernas och insatsorganisationens utveckling. I regeringens förslag till bemyndigande för 2014 ingår objekt med ekonomiskt utfall fr.o.m. 2015 som redan beställts (utestående åtaganden) och objekt som planeras beställas under 2014 (nya åtaganden). Förslaget till bemyndiganderam utgörs väsentligen av större vidmakthållande beställningar som Försvarsmakten har beställt under 2013 eller tidigare samt större beställningar enligt nu ligande planering.

1:5 Forskning och teknikutveckling

Regeringen föreslår ett anslag på 622 736 000 kronor.

Anslaget får användas för att finansiera forskning och teknikutveckling. Anslaget får vidare finansiera det nationella flygtekniska forskningsprogrammet (NFFP), verksamhet vid luftstridssimuleringscentrum (FLSC) samt övrig flygteknisk forskning. Anslaget får också finansiera forsknings- och utvecklingsverksamhet som genomförs inom ramen för det svenska deltagandet i den europeiska försvarsbyrån (EDA).

1:6 Totalförsvarets rekryteringsmyndighet

Regeringen föreslår ett anslag på 26 553 000 kronor.

Anslaget får användas för att finansiera lämplighetsundersökningar av totalförsvarspiktiga, centralredovisning av totalförsvarets personal, registerföring över krigsplacerad personal samt enskilda ärenden inom området.

Vidare får anslaget användas till att finansiera Totalförsvarets rekryteringsmyndighets verksamhet med att ge myndigheter och andra med bemanningsansvar inom totalförsvaret stöd och service avseende bemanning.

1:7 Officersutbildning m.m.

Regeringen föreslår ett anslag på 219 592 000 kronor.

Anslaget får användas för att finansiera det treåriga officersprogrammet vid Försvarshögskolan. Vidare får anslaget finansiera forskning och utveckling m.m. inom vissa av högskolans kompetensområden. Anslaget får även användas för att finansiera kurser inom ramen för Partnerskap för fred (PFF) samt viss forskning och visst analysstöd för regeringens behov. Anslaget har minskats med 5 miljoner kronor fr.o.m. 2014 till följd av minskade utbildningsvolymerna och rationaliseringar inom officersutbildningen. Beloppen beräknas i stället under anslaget 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap.

1:8 Försvarets radioanstalt

Regeringen föreslår ett anslag på 860 262 000 kronor.

Anslaget får användas för att finansiera signalspaning och informations-säkerhetsverksamhet m.m. som Försvarets radioanstalt (FRA) bedriver och kapitalkostnaden för den teknikutveckling som behövs för dessa verksamheter. Anslaget får även användas för FRA:s bidrag till att ge förvarning om förändrade förhållanden i vår omvärld och för det stöd som myndigheten ger vid fredsfrämjande internationell verksamhet. Regeringen har föreslagit en ökning av anslaget med 25 miljoner kronor 2014 och 2015 samt 30 miljoner kronor fr.o.m. 2016 för finansiering av teknikutveckling. (Ökningen har finansierats genom att anslaget 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap minskas med samma belopp.)

1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut

Regeringen föreslår ett anslag på 172 740 000 kronor.

Anslaget får användas för att finansiera internationell verksamhet inom försvarsmateriel- och forskningsområdet samt åtgärder för att främja den svenska försvarsindustrins exportverksamhet. Anslaget får även finansiera forskning avseende skydd mot kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära stridsmedel (CBRN) samt forskning och analysstöd för regeringens behov.

I syfte att säkerställa kompetensförsörjningen inom området analysstöd minskas anslaget fr.o.m. 2014 med 1,6 miljoner kronor, som i stället beräknas under utgiftsområde 1, anslag 4.1 Regeringskansliet m.m.

1:10 Nämnder m.m.

Regeringen föreslår ett anslag på 5 801 000 kronor.

Anslaget får användas för att finansiera den verksamhet som bedrivs av vissa mindre nämnder samt bidrag till exempelvis Svenska Röda Korset och Centralförbundet Folk och Försvar.

1:11 Internationella materielsamarbeten, industrifrågor m.m.

Regeringen föreslår ett anslag på 69 639 000 kronor.

Försvarets materielverk är, med undantag av anslaget 1:11 Internationella materielsamarbeten och industrifrågor m.m., en avgiftsfinansierad myndighet. Det nämnda anslaget får användas för att Försvarets materielverk ska kunna tillhandahålla resurser inom teknik- och materielförsörjning till stöd för regeringen. Anslaget får även användas för myndighetens förvaltningskostnader inom detta område. Anslaget får vidare användas till Sveriges certifieringsorgan för it-säkerhet (CSEC) samt signatärskapet för Common Criteria Recognition Arrangement (CCRA).

I syfte att säkerställa kompetensförsörjningen inom området materielfrågor minskas anslaget fr.o.m. 2014 med 1,6 miljoner kronor, som istället beräknas under utgiftsområde 1, anslag 4.1 Regeringskansliet m.m.

1:12 Försvarsexportmyndigheten och kredit

Regeringen föreslår ett anslag på 67 526 000 kronor och att regeringen bemyndigas att för 2014 utnyttja en kredit i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 7 000 000 000 kronor för att tillgodose Försvarsexportmyndighetens behov av rörelsekapital.

Anslaget får användas för att finansiera exportfrämjande åtgärder inom försvarssektorn samt för försäljning och upplåtelse av materiel inom försvarssektorn som inte längre behövs för statens verksamhet eller som har blivit obrukbar.

I syfte att säkerställa kompetensförsörjningen inom området materielfrågor minskas anslaget från och med 2014 med 5,7 miljoner kronor, som i stället beräknas under utgiftsområde 1, anslag 4.1 Regeringskansliet m.m.

1:13 Försvarsunderrättelsesdomstolen

Regeringen föreslår ett anslag på 7 634 000 kronor.

Anslaget får användas för att finansiera Försvarsunderrättelsesdomstolens verksamhet med att pröva frågor om tillstånd till signalspaning enligt lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet.

1:14 Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamhet

Regeringen föreslår ett anslag på 12 486 000 kronor.

Anslaget får användas för att finansiera den verksamhet som Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamhet bedriver när det gäller att kontrollera försvarsunderrättelseverksamheten hos de myndigheter som enligt förordningen (2000:131) om försvarsunderrättelseverksamhet bedri-

ver sådan verksamhet, samt att i enlighet med lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet verkställa beslut om tillgång till signalbärare.

Samhällets krisberedskap m.m.

Med utgångspunkt i de övergripande målen för vår säkerhet som beskrivits i inledningen av avsnittet Försvar är målen för arbetet med samhällets krisberedskap att minska risken för och konsekvenserna av allvarliga störningar, kriser och olyckor. Om en sådan händelse inträffar bör alla människors personliga säkerhet och hälsa tryggas samt skador på egendom eller i miljö begränsas. En minskad sårbarhet i samhället och en god förmåga att hantera allvarliga krissituationer i fred utgör en grund för den verksamhet som behövs inom det civila försvaret.

Målet för verksamheten inom det civila försvaret är enligt regeringen att säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna och bidra till Försvarsmakterns förmåga vid ett väpnat angrepp eller krig i vår omvärld.

Resultat och inriktning

Målen för arbetet med samhällets krisberedskap är att minska risken för och konsekvenserna av allvarliga störningar, kriser och olyckor. Om en sådan händelse inträffar bör alla människors personliga säkerhet och hälsa tryggas samt skador på egendom eller i miljö begränsas. Arbetet med samhällets krisberedskap bör även bidra till att minska lidande och skadeverkningar av allvarliga olyckor och katastrofer i andra länder, och enligt regeringens bedömning har samhällets krisberedskap och skydd mot olyckor stärkts.

En ökande befolkning och en ökande andel äldre i befolkningen har inte inneburit en motsvarande ökning av antalet skadade och omkomna i olyckor. Regeringen konstaterar att antalet olyckor som har lett till en insats av kommunal räddningstjänst i stort har varit oförändrat de senaste åren. Antalet dödsfall i olyckor har dessutom minskat något under senare år. Regeringen bedömer att den satsning som gjorts på förebyggande arbete inom ramen för skydd mot olyckor har bidragit till att undvika en förväntad uppgång av antalet olyckor.

Enligt ansvarsprincipen har varje myndighet ansvar för och finansierar förebyggande åtgärder och vidmakthållande av förmåga att hantera sina uppgifter såväl under fredstida kriser som under höjd beredskap genom ordinarie anslag. Regeringen konstaterar att ett omfattande arbete görs på flera områden inom samhällets krisberedskap. Detta kompletteras av satsningar som finansieras via anslaget 2:4 Krisberedskap och anslaget 2:2 Förebyggande åtgärder mot naturolyckor. Regeringens bedömning är att satsningarna bl.a. har bidragit till vallar mot översvämningar och förbättrade förutsättningar för koordinerade beslut mellan myndigheter. I resultat-

redovisningen anger regeringen att förmågan generellt sett är god, men att underlaget för att bedöma förmågan i vissa sektorer, särskilt sådana där statens operativa roll är mindre, fortfarande är bristfälligt.

Regeringen beskriver Kustbevakningen som en utpräglad samverkansmyndighet och en samordnande maritim resurs för staten. Under de senaste åren har denna samverkan utvecklats väl och lett till ett effektivare arbete till sjöss såväl som fastare strukturer i samarbetet. På grund av försening i fartygsleveranser uppnådde Kustbevakningen inte till fullo målet att kunna bekämpa större oljeutsläpp, vilket enligt regeringen beräknas ske under innevarande år.

Utvecklingen av samhällets krisberedskap fortsätter. Regeringen bedömer att de principer, verktyg och strukturer som bygger upp dagens krisberedskap i huvudsak fungerar väl. Krisberedskapsarbetet har genomgått stora förändringar, och regeringen betonar därför vikten av stabilitet i arbetet framöver. Samtidigt finns ett kontinuerligt behov av utveckling i takt med att omvärlden och hoten mot vår säkerhet förändras. Regeringen bedömer att en generell krishanteringsförmåga är det bästa sättet att möta denna osäkerhet. Regeringen framhåller därför vikten av ett brett säkerhetsarbete på kommunal nivå.

Regeringen anser att samhällets förmåga att förebygga och hantera kriser måste bygga på ett ansvarstagande från var och en för sin säkerhet, enskilt och gemensamt med andra. Det gäller särskilt för förebyggande åtgärder. Regeringen bedömer att det finns behov av att ytterligare stärka arbetet med att stödja och informera allmänheten och näringslivet om ansvar och möjligheter för att trygga den enskildes säkerhet. På lokal nivå ser regeringen anledning att fortsatt stärka samverkan främst mellan räddningstjänsten, polisen och hälso- och sjukvården men även med andra aktörer för att optimalt utnyttja tillgängliga resurser.

Regeringen understryker att en samordnad alarmeringstjänst bör eftersträvas för att skapa förutsättningar för ett optimalt nyttjande av samhällets räddningsresurser och överväger för närvarande Alarmeringstjänstutredarens förslag (SOU 2013:33) om inrättandet av ny myndighet. I propositionen understryker regeringen även vikten av maritim samverkan. Länderna runt Östersjön delar gemensamma ekonomiska och miljömässiga intressen, vilket utgör grunden för flera betydelsefulla regionala samarbetsforum. Arbetet inom ramen för dessa bör enligt regeringen utvecklas ytterligare.

Kustbevakningen har enligt regeringen aviserat om ekonomiska underskott fr.o.m. 2015. Regeringen ser allvarligt på kommande ekonomiska underskott och avser, i en samlad process i Regeringskansliet, inleda ett arbete i syfte att skapa balans mellan verksamhet och ekonomi.

Samhällsviktig verksamhet ska kunna upprätthålla en grundläggande funktionalitet vid en allvarlig händelse, kris eller krig. För att nå full effekt av de satsningar som görs vill regeringen att arbetet med resultatmål för samhällets krisberedskap och en nationell riskbedömning fortsätter och i högre grad blir styrande. Regeringen betonar slutligen vikten av att plane-

ringen inom samhällets krisberedskap omfattar hela hotskalan och samhälls samlade resurser. För att åstadkomma detta bör det i relevanta delar ske en samordning mellan planeringen av samhällets krisberedskap och försvarsplaneringen.

2:1 Kustbevakningen och dess investeringsplan

Regeringen föreslår ett anslag på 1 046 633 000 kronor och att riksdagen godkänner investeringsplanen för Kustbevakningen för perioden 2014–2016.

Anslaget får användas för att finansiera Kustbevakningens verksamhet med att utföra sjöövervakning och annan kontroll- och tillsynsverksamhet samt räddningstjänst till sjöss. Anslaget används även till Kustbevakningens kostnader för samordning av de civila behoven av sjöövervakning och sjöinformation.

I budgetpropositionen framkommer att Kustbevakningen har aviserat underskott fr.o.m. 2015. Regeringen har därför för avsikt att i en samlad process i Regeringskansliet inleda ett arbete i syfte att skapa balans mellan verksamhet och ekonomi. Arbetet ska ge regeringen möjlighet att fatta strategiska beslut i syfte att skapa balans i verksamheten.

Anslaget ökas med 23 miljoner kronor fr.o.m. 2014 för finansiering av drifts- och kapitalkostnader kopplade till anskaffning av fartyg. På statsbudgeten för 2011 ökades anslaget engångsvis 2011–2013 för att finansiera åtgärder mot sjö- och rattfylleri. Anslaget minskas därför med 0,8 miljoner kronor fr.o.m. 2014.

2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra olyckor inklusive beställningsbemyndiganden

Regeringen föreslår ett anslag på 24 850 000 kronor och att regeringen bemyndigas att under 2014 ingå ekonomiska åtaganden som tillsammans med tidigare åtaganden medför ett behov av framtida anslag på högst 30 000 000 kronor för perioden 2015–2017. Bemyndigandet avser fleråriga beslut om bidrag till kommunernas verksamhet att förebygga jordskred och andra naturolyckor samt för att stimulera sådana åtgärder.

Anslaget får användas för att finansiera ersättning till kommuner för åtgärder som vidtas för att förebygga jordskred och andra naturolyckor. Anslaget får även användas för finansiering av vissa åtgärder för att stärka samhällets förmåga att bedöma och hantera översvämningsrisker.

2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.

Regeringen föreslår ett anslag på 21 080 000 kronor.

Anslaget får användas för att, i enlighet med lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, finansiera vissa ersättningar till följd av uppkomna kostnader vid genomförda räddningsinsatser samt insatser för att bekämpa olja m.m. till sjöss. Anslaget får även användas för kostnader i ett initialt skede för räddningstjänstinsatser som lämnats efter förfrågan genom den

s.k. Gemenskapsmekanismen inom EU. Den aktör som har begärt hjälpen betalar motsvarande belopp till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

2:4 Krisberedskap inklusive beställningsbemyndiganden

Regeringen föreslår ett anslag på 1 112 851 000 kronor och att regeringen bemyndigas att under 2014 besluta om avtal och beställningar av tjänster, utrustning och anläggningar för beredskapsåtgärder m.m. som tillsammans med tidigare åtaganden medför ett behov av framtida anslag på högst 560 000 000 kronor för perioden 2015–2017. Bemyndigandet avser verksamhet som bedrivs inom samverkansområdena, vilka framgår av förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap. Bemyndigandet avser också de forskningsmedel som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap fördelar. Med anledning av de nya finansieringsprinciperna ser regeringen ett fortsatt behov av ett högre beställningsbemyndigande för att kunna hantera bidrag som innebär åtaganden (projekt) över flera år.

Anslaget får användas för att finansiera åtgärder som stärker samhällets samlade beredskap och förmåga att hantera allvarliga kriser och deras konsekvenser. Anslaget får också i viss utsträckning finansiera åtgärder för att kunna ge stöd till och ta emot stöd från andra länder vid en allvarlig kris eller inför en möjlig allvarlig kris. Anslaget får även i viss utsträckning finansiera åtgärder som syftar till att skapa eller vidmakthålla förmågan till höjd beredskap för det civila försvaret.

För 2014 minskas anslaget med 20,5 miljoner kronor, varav engångsvis med 20,3 miljoner som i stället beräknas under anslaget 2:6 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal.

Anslaget minskas engångsvis med 37 miljoner kronor 2014 och 23,5 miljoner kronor 2015 som i stället beräknas under anslaget 2:5 Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet. Från och med 2016 beräknas medlen åter under anslaget 2:4 då inget underskott för Rakelverksamheten längre bedöms föreligga.

2:5 Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet

Regeringen föreslår ett anslag på 48 000 000 kronor.

Anslaget får användas för att finansiera utbyggnad, uppbyggnad, drift och förvaltning av ett gemensamt radiokommunikationssystem för skydd och säkerhet. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får ta ut avgifter för finansiering av drift och förvaltning av Rakelsystemet. Intäkterna disponeras av myndigheten. Driften och förvaltningen finansieras även från anslaget 2:5.

I budgetpropositionen för 2013 ökades anslaget engångsvis med 30 miljoner kronor. Inga medel beräknades under anslaget fr.o.m. 2014 då regeringen planerade att helt kunna finansiera systemet genom avgifter. Då

anslutningsgraden inte har nått den beräknade nivån, bedömer regeringen att systemet även under 2014 och 2015 delvis behöver finansieras med anslag.

Anslaget ökas därför med 18 miljoner kronor 2014 och 4 miljoner kronor 2015. Ökningen finansieras genom att anslaget 2:4 Krisberedskap minskas med motsvarande belopp. Från och med 2016 bedömer regeringen att det inte kommer att finnas något underskott för Rakelverksamheten.

2.6 Ersättning till SOS Alarm

Regeringen föreslår ett anslag på 214 471 000 kronor.

Anslaget får användas för att finansiera ersättning från staten till SOS Alarm Sverige AB enligt avtal. Regeringen föreslår att anslaget ökas engångsvis 2014 med 20,3 miljoner kronor för att finansiera underskott i verksamheten. För att finansiera inrättandet av ett EU-gemensamt journalnummer för försvunna barn ökas anslaget fr.o.m. 2014 med 0,5 miljoner kronor.

2:7 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap samt dess investeringsplan och lån i Riksgälden

Regeringen föreslår ett anslag på 1 060 477 000 kronor och att riksdagen godkänner investeringsplanen för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) för 2014–2017 samt bemyndigar regeringen att för 2014 besluta att myndigheten får ta lån i Riksgäldskontoret som tillsammans med tidigare lån uppgår till högst 300 000 000 kronor.

Anslaget får användas för att finansiera myndighetens förvaltningskostnader. Anslaget får finansiera verksamhet avseende skydd mot olyckor, krisberedskap, civilt försvar samt beredskap och indirekta kostnader för internationella räddnings- och katastrofinsatser samt andra internationella insatser inom ramen för EU-samarbetet och Nato/PFF. Vidare får anslaget finansiera verksamhet för att upprätthålla beredskap samt indirekta kostnader beträffande myndighetens förmåga att stödja utlandsmyndigheter och nödställda i en situation då många svenska medborgare eller personer med hemvist i Sverige drabbas till följd av allvarlig olycka eller katastrof i utlandet. Anslaget får även användas för bidrag till främjande av den enskilda människans förmåga. Delar av utbildningsverksamheten finansieras från anslaget. Anslaget får också finansiera ersättning till länsstyrelserna för tillkommande uppgifter med anledning av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Anslaget får också finansiera den verksamhet som myndigheten genomför inom områdena massmediernas beredskap, kunskapsspridning och information om säkerhetspolitik, information om försvar, samhällets krisberedskap och totalförsvar samt opinionsundersökningar. Anslaget får även finansiera drift och vidmakthållande av vissa reservfunktioner inom etermedia.

I syfte att säkerställa kompetensförsörjningen inom området krisberedskap minskas anslaget fr.o.m. 2014 med 1,6 miljoner kronor, som i stället beräknas under utgiftsområde 1, anslag 4.1 Regeringskansliet m.m. I sta-

tens budget för 2013 minskades anslaget 2:7 engångsvis med 19 miljoner kronor. I förhållande till 2013 ökas därmed anslaget med motsvarande belopp 2014. Förra året föreslog regeringen dessutom en ökning av anslaget med 6,8 miljoner kronor 2013 och 2014 samt med 6 miljoner kronor 2015 för finansiering av åtgärder kopplat till kärnenergiberedskap.

2:8 Statens haverikommission

Regeringen föreslår ett anslag på 43 438 000 kronor.

Anslaget får användas för att finansiera Statens haverikommissionens förvaltningskostnader och dess verksamhet med undersökningar enligt lagen (1990:712) om undersökning av olyckor och samarbete med berörda säkerhetsmyndigheter i deras olycksförebyggande verksamhet.

Låneramen för Socialstyrelsens beredskapsinvesteringar

Regeringen förslår att riksdagen bemyndigar regeringen att för 2014 besluta att Socialstyrelsen får ta lån för beredskapsinvesteringar i Riksgäldskontoret som tillsammans med tidigare lån uppgår till högst 350 000 000 kronor. Låneramen för Socialstyrelsens beredskapsinvesteringar behövs bl.a. för att stärka den nationella beredskapen mot en influensapandemi.

Strålsäkerhet m.m.

Resultat och inriktning

Av budgetpropositionen framkommer att *strålsäkerheten* inom den kärntekniska verksamheten generellt är godtagbar. Såväl utsläppen till miljön som stråldoserna till personal på kärnkraftverk ligger under eller långt under gällande gränsvärden. Under 2012 har antalet tillsynsinsatser inom området Strålsäker kärnkraft minskat något till följd av en granskning av Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) som gjordes under februari och av granskningsarbete och handlingsplaner som följde efter genomförandet av de stresstester som EU-kommissionen beslutat om. De senare kom till stånd med anledning av kärnkraftsolyckan vid Fukushima Dai-ichi i Japan i mars 2011.

Den förstärkta tillsynen av sjukvården har inneburit att SSM har möjlighet att genomföra samlade strålsäkerhetsvärderingar för landstingen. Dessa ger en bild av tillståndsinnehavarnas förmåga att upprätthålla och utveckla strålsäkerheten. Genom ökad närvaro hos tillståndsinnehavarna får myndigheten mer information och fler påverkansmöjligheter.

Från och med 2012 förstärktes anslaget 3:1 med 20 miljoner kronor så att SSM även fortsättningsvis kan upprätthålla och säkerställa kompetens inom vissa områden och möta det ökade behovet av internationellt arbete till följd av händelserna i det japanska kärnkraftverket i Fukushima. SSM har även inlett arbetet med att ta fram de föreskrifter som ska ligga till grund för prövning av nya kärnkraftsreaktorer i Sverige. Denna prövning finansieras med avgifter som disponeras av myndigheten.

Inom EU-samarbetet har förhandlingar slutförts om ett direktiv om de grundläggande strålskyddsstandarderna. Regeringens preliminära bedömning är att Sverige till stor del redan uppfyller kraven. SSM redovisade i januari 2012 ett regeringsuppdrag om översyn av skyddet av kärntekniska anläggningar och transporter av kärnämne mot antagonistiska hot. Regeringen bedömde att frågorna i vissa delar behöver utredas vidare. Dessa redovisas i början av 2014 enligt regeringen. Av budgetpropositionen framgår att Svensk kärnbränslehantering AB har ansökt om att få uppföra ett slutförvar för använt kärnbränsle. SSM:s granskning av ansökan enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet fortgår. I augusti 2012 lämnade Vattenfall AB dessutom in en ansökan om att få uppföra, inneha och driva en eller två nya reaktorer. Ansökan lämnades till SSM som har påbörjat arbetet med att ta fram den kravbild som ska gälla för nya reaktorer.

Som en följd av händelserna vid kärnkraftverket i Fukushima pågår nu en översyn av hur arbetet inom kärnsäkerhetskonventionen kan utvecklas. Regeringen bedömer att arbetet med att följa upp och ta hand om erfarenheterna från Fukushima kommer att fortgå under flera år framöver. Regeringen avser att bjuda in IAEA att genomföra en uppföljande granskning utifrån IAEA:s säkerhetsstandarder under första halvan av 2015. Arbetet med att ta fram de säkerhetskrav som ska gälla för nybyggnation av kärnkraftsreaktorer i Sverige pågår. Enligt regeringens bedömning kommer reglerna för lokalisering, konstruktion och utformning av kärnkraftverk att kunna vara beslutade vid årsskiftet 2014/15. Regeringen konstaterar slutligen att antalet portabla tekniska utrustningar ökar, nya användningsområden tillkommer och antalet tillståndsinnehavare är stort, varför SSM behöver alltmer tid för inspektioner.

Inom *elsäkerhetsområdet* utarbetade Elsäkerhetsverket under 2012 nya föreskrifter om anmälan av elolycksfall, allvarliga tillbud och driftsstörningar. Vad beträffar standardiseringsverksamheten fortsatte myndigheten under 2012 att delta i och driva frågor inom såväl den nationella som den internationella standardiseringen. Elsäkerhetsverket har tillsynsansvar över ca 100 000 produkttyper på den svenska marknaden.

3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten

Regeringen föreslår ett anslag på 360 655 000 kronor. Dessutom föreslår regeringen att riksdagen bemyndigar regeringen att ingå ekonomiska åtaganden för 2014 som tillsammans med tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag för 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten om högst 55 000 000 kronor för 2015–2019.

Anslaget får användas för SSM:s förvaltningsutgifter. Anslaget får dessutom användas för utgifter för grundläggande och tillämpad forskning för att utveckla nationell kompetens inom myndighetens verksamhetsområde och för att stödja och utveckla myndighetens tillsyn.

För att möta det ökade behovet av tillsyn och tillståndsprövning föreslår regeringen att anslaget ökas med 2,4 miljoner kronor per år fr.o.m. 2014.

4:1 Elsäkerhetsverket

Regeringen föreslår ett anslag på 52 507 000 kronor.

Anslaget får användas för Elsäkerhetsverkets förvaltningsutgifter och verksamheten med att dels förebygga skada på person och egendom, orsakad av elektricitet, samt störningar inom området elektronmagnetisk kompatibilitet, dels bygga upp och upprätthålla en god säkerhetsnivå för elektriska anläggningar och elektrisk materiel.

Motionerna

Socialdemokraterna

I motion 2013/14:Fö251 framhåller Peter Hultqvist m.fl. (S) att personalförsörjningen är avgörande för Sveriges framtida försvar och att den rätta stabiliteten inte finns i dag. Motionärerna anser att detta medför utmaningar för rekryterings-, övnings- och utbildningsverksamheten och i förlängningen även leder till en ekonomisk belastning. Deras bedömning är att det finns anledning att ifrågasätta om den nya insatsorganisationen går att genomföra enligt ursprunglig planering. Motionärerna ser det som viktigt att verkställa den överenskommelse som fattades mellan partierna i samband med riksdagens behandling av regler för tidvis anställda soldater, vilket innebär en översyn av löner, premier, försäkringar och sociala villkor för soldaterna. De menar att det måste finnas en öppenhet för förändringar av systemet för att underlätta rekryteringen av soldater. För att bidra till ökad stabilitet i personalförsörjningen anser de att det är nödvändigt med en mindre anslagsökning på förbandsverksamheten och för soldaternas villkor (yrkande 2).

I motion 2012/13:Fö261 (yrkande 3) framhöll motionärerna att anslaget 1:2 Fredsfrämjande förbandsinsatser var överbudgeterat, och de föreslog därför en reduktion om 300 miljoner kronor. För budgetåret 2014 menar motionärerna att mycket talar för att den ekonomiska ram som föreslås för internationella insatser inte kommer att tas i anspråk.

I motion 2013/14:Fö251 anförs vidare att Försvarsmakten har avgörande problem med den långsiktiga materielplaneringen och att det krävs tydliga prioriteringar om kvaliteten på materiel inom samtliga vapenslag ska kunna upprätthållas. Motionärerna anser inte att nya materielprojekt bör tillföras utan att finansieringen är löst. De beskriver JAS 39 E som ett oacceptabelt exempel då det inte är finansierat fullt ut. De menar att regeringen har ett stort ansvar för såväl den ekonomiska strategin som prioriteringarna och långsiktigheten. Motionärerna förordar en mindre anslagsökning på området. I motion 2013/14:Fö247 understryker dessutom Peter Hultqvist (S) m.fl. vikten av att fullfölja beställningen av en ny generation ubåtar, A-26 (yrkande 6).

I motion 2013/14:Fö251 (yrkande 4) föreslås en effektivisering av krisberedskapsorganisationen och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Motionärerna menar att prioriteringarna bör bli tydligare

inom anslagsområdet och för MSB. Detta skulle, enligt motionärerna, i förlängningen kunna medge ett minskat anslag inom områdena. Även i motion 2012/13:Fö261 (yrkande 11) framhölls detta för budgetåret 2013.

Motionärernas förslag till anslagsfördelning inom utgiftsområdet som helhet framgår av det socialdemokratiska anslagsförslaget i bilaga 2 (motion 2013/14:Fö251, yrkande 1).

Miljöpartiet

I motion 2013/14:Fö241 anför Peter Rådberg m.fl. (MP) att de hot som Sverige står inför är svårförutsägbara, gränslösa och komplexa till sin natur, och motionärerna anser att Sverige måste stå bättre rustat för den typen av hotbilder. För att ta sig an dessa hot föreslår motionärerna en omfördelning av anslagsmedel från militär verksamhet till andra sektorer. De anför därför att regeringens tillskott till anslaget 1:1 inte bör godkännas för att möta hoten mot vårt samhälle och för att investera i förebyggande åtgärder och sårbarhetsreducerande verksamhet (yrkandena 7 och 9). Deras förslag är att satsa över 1,1 miljard kronor på klimatanpassning för 2014. Den s.k. klimatanpassningsmiljarden bör enligt motionärernas förslag fördelas av MSB till kommuner för angelägna klimatanpassningsprojekt, och anslagsmedel bör även satsas på stora angelägna projekt för att motverka skador till följd av översvämningar (yrkandena 16 och 17). Motionärerna föreslår även att anslaget 2:7 höjs med 10 miljoner kronor för att MSB ska kunna betala ut 10 miljoner kronor per år till Civilförsvarsförbundet (motion 2013/14:Fö241, yrkande 14).

Av motion 2013/14:Fö241 framkommer även att motionärerna vill genomföra besparingskrav på militärhögkvarteret (yrkande 10) och att de ser de nationella skyddsstyrkorna som underfinansierade och därför önskar ge dem ökade resurser för genomförandet av viktiga samhällsskyddande uppgifter (yrkande 11). Motionärerna anför dessutom att arbetet med cyberhot och it-säkerhet bör tillföras ytterligare resurser (yrkande 15) och att anslaget 1:2 borde benämnas Fredsfrämjande insatser (yrkande 12).

I samma motion (yrkandena 1 och 2) framhåller motionärerna att de önskar avslå regeringens förslag till investeringsplan för Försvarsmakten för 2014–2027 och begär i stället att regeringen omgående återkommer med en ny investeringsplan för Försvarsmakten. (Något motionärerna även yrkar på i motion 2013/14:Fö246, yrkande 11.) Därutöver önskar de avslå regeringens förslag till bemyndigande gällande investeringsplaner för anslagen 1:3 och 1:4 för perioden 2015–2027 och begär även i detta fall att regeringen omgående återkommer med nya förslag på investeringsplaner för de båda anslagen (yrkandena 5–8).

I motion 2013/14:Fö246 understryker Peter Rådberg (MP) m.fl. (yrkande 10) att satsningen på JAS Gripen 39 E i enlighet med investeringsplan för Försvarsmakten för 2014–2027 avslås.

I motion 2013/14:F6241 (yrkandena 3 och 4) anför motionärerna dessutom att regeringens förslag till bemyndigande att ingå avtal med Schweiz om försäljning av JAS 39 E bör avslås tillsammans med regeringens förslag till bemyndigande att vid statens försäljning av JAS 39 E disponera intäkterna av försäljningen för att bidra till finansieringen av ombyggnaden av JAS 39 C/D till JAS 39 E.

Motionärernas förslag till anslagsfördelning inom utgiftsområdet som helhet framgår av Miljöpartiets anslagsförslag i bilaga 2 (yrkande 18).

Sverigedemokraterna

I motion 2013/14:F6257 understryker Mikael Jansson (SD) att det i dagsläget inte finns något som tyder på att vi går mot en fredligare värld. USA och Europa har enligt motionären tvingats göra omfattande nedskärningar av sina försvar på grund av den ekonomiska krisen, men resten av världen fortsätter att upprusta. Motionären menar att Sveriges försvarspolitik ska fokusera på försvaret av Sverige och att vi genom att stärka vårt eget försvar och bl.a. genom att utveckla det nordiska försvarssamarbetet kan ta nödvändigt säkerhetspolitiskt ansvar. Motionären menar att det är rimligt att Sverige åter bidrar med militärt bistånd i fredsbevarande insatser under FN-mandat först när Sverige återfått ett existensförsvar.

I motionen framhålls det att satsningar på teknologiska lösningar blir allt viktigare och att någon form av värnpliktssystem fortsätter att vara det bästa sättet att garantera personalförsörjning på försvarsområdet. Motionären anser att samhället är helt beroende av fungerande informationsteknologi och bedömer det som särskilt viktigt att skydda betalsystem, energiförsörjning och transporter. Sveriges militära förmåga måste enligt motionären öka genom investeringar i såväl kvantitet som kvalitet, och han framhåller att ett starkt luft- och kustförsvar på Gotland inte bara är en svensk angelägenhet. Då den ryska dominansen ökar i Östersjön och hela Sverige ska kunna försvaras anser motionären att Sverige bör förstärka försvaret så att det får en sådan styrka och sammansättning att det i det längsta avhåller en presumtiv angripare från anfall. Ett sådant försvar bör också ha en sådan styrka att det kan föra en strategisk defensiv i syfte att vinna den tid som krävs för att planerad hjälp utifrån ska kunna tas emot. I motionen har anförts att Militärkommando Gotland ska återuppsättas under 2014 (yrkande 36) på liknande sätt som anförts i motion 2012/13:F6245 (yrkande 21) av samme motionär.

I motion 2013/14:F6257 föreslås dessutom ett bemyndigande för en större kredit hos Riksgälden än regeringen föreslagit då bedömningen är att det krävs mer resurser vid en mobilisering (yrkande 48).

Motionärens förslag till anslagsfördelning inom utgiftsområdet som helhet framgår av Sverigedemokraternas anslagsförslag i bilaga 2 (yrkande 49).

Vänsterpartiet

I motion 2013/14:Fö234 framhåller Jonas Sjöstedt m.fl. (V) att det svenska försvaret under de senaste åren har ställts om från ett territorialförsvaret till ett insatsförsvaret och att Vänsterpartiet i grunden har stött den utvecklingen. Samtidigt menar motionärerna att den omläggningen har gått så långt att den i dag undergräver Sveriges försvarsförmåga. Motionärerna ser därför inget ytterligare utrymme för nedskärningar i försvarets förbandsverksamhet i dagsläget.

Motionärerna påpekar att övergången från värnpliktsförsvaret till frivilligförsvaret har inneburit större problem än vad regeringen trodde och att det påverkar Sveriges försvarsförmåga. De vill därför återinföra värnplikt och stärka den folkliga förankringen av försvaret. Motionärerna är positiva till fler helt FN-ledda aktioner, men menar att det går att spara mycket pengar på Försvarsmaktens internationella insatser genom ett tillbakadragande ur Afghanistan och genom att avstå från deltagande i EU-stridsgrupper. Motionärerna ser även stora möjligheter att spara in kostnader på materielns sida. De önskar även begränsa FRA:s uppdrag och rationalisera FOI:s verksamhet. Motionärerna beskriver effekterna av klimatförändringarna som innebär att vi behöver överföra resurser från vår förmåga att möta militära hot till vår förmåga att möta de hot som extremt väder medför. Motionärerna anser att beredskapen för att hantera kriser och katastrofer måste öka och vill därför ge olika instanser större möjligheter att arbeta förebyggande genom att höja anslaget 2:4.

I motion 2013/14:Fö234 yrkar Jonas Sjöstedt m.fl. (V) på avslag för investeringsplanen för Försvarsmakten för 2014–2017 och för det av regeringen föreslagna bemyndigandet att besluta om beställningar av materiel och anläggningar som, inklusive tidigare åtaganden, medför behov av framtida anslag för anslaget 1:3 på högst 72 miljarder 700 miljoner kronor 2015–2027 (yrkandena 2 och 3). I samma motion (yrkande 4) framkommer även att motionärerna önskar avslag på bemyndigandet att för 2014 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 7 miljarder kronor för att tillgodose Försvarexportmyndighetens behov av rörelsekapital.

Motionärernas förslag till anslagsfördelning inom utgiftsområdet som helhet framgår av Vänsterpartiets anslagsförslag i bilaga 2 (yrkande 1).

Övrigt

I motion 2011/12:Fö230 av Tuve Skånberg (KD) anförs att det bör byggas ett nytt och större övningssegelfartyg för att komplettera och på sikt ersätta övningskonerterna Gladan och Falken.

Utskottets ställningstagande

a) Ramanslag

Utskottet konstaterar att regeringens budgetförslag är väl avvägt och skapar goda förutsättningar för det fortsatta genomförandet av försvarsreformen. Utskottets delar regeringens bedömning att omställningen av försvaret genom den pågående försvarsreformen stärker Sveriges försvarsförmåga och välkomnar därför särskilt den föreslagna förstärkningen av anslaget 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap med 200 miljoner kronor 2014, 300 miljoner kronor 2015, 400 miljoner kronor 2016 och därefter med 500 miljoner kronor. Förbandsverksamheten, som är kärnan i Försvarmaktens verksamhet, kan nu stärkas till följd av att regeringens ansvarfulla ekonomiska politik medger utrymme för ytterligare satsningar på försvarsområdet. Utskottet konstaterar att satsningen ger kontinuitet till omställningen av försvaret. Redan för budgetåret 2013 föreslog regeringen en ökning av anslaget 1:1 med 449,9 miljoner kronor, och utskottet ser positivt på regeringens konsekventa fortsättning av satsningarna på försvarets kärnverksamhet.

Härutöver kan utskottet konstatera att förändringarna är mycket omfattande och kommer att ta tid att genomföra i sin helhet. Samövade och tillgängliga krigsförband med hög kvalitet är centralt, och reformen kan endast genomföras i den takt ekonomin tillåter. En grundläggande princip för reformen är att personalförsörjningen ska bygga på frivillighet, och en mer kostnadseffektiv försvarslogistik är en förutsättning för reformens genomförande. Den förändrade personalförsörjningen ska bl.a. finansieras genom förändringar och rationaliseringar i fråga om personal-, materiel- och logistikförsörjning. Då Försvarmakten har redovisat en planering som innebär ökade personalkostnader under perioden 2015–2019 beslutade regeringen den 14 mars 2013 att ge Försvarmakten i uppdrag att planera på ett sätt som bättre avspeglar riksdagsbeslutet; att öka andelen tidvis tjänstgörande och minska andelen heltidsanställda officerare och civilanställda för att minska den befarade kostnadsökningen. Utskottet delar regeringens bedömning att Försvarmaktens sammantagna personalvolym måste rymmas inom givna ekonomiska ramar och lägger stor vikt vid att åtgärder vidtas för att nå en långsiktig balans. Utskottet välkomnar även de av regeringen aviserade kvartalsvisa uppföljningar som syftar till att följa hur Försvarmakten och Försvarets materielverk fullföljer sina uppdrag med att effektivisera försvarslogistiken.

I försvarsutskottets betänkande Samhällets räddningstjänst (2012/13:F6U8) fäste utskottet uppmärksamheten på de åtgärder som har vidtagits för att öka insynen i Försvarmaktens möjligheter att lämna stöd till samhället i samband med olyckor och kriser, bl.a. med anledning av Riksrevisionens granskning på området (RiR 2011:15). Utskottet ser därför positivt på inrättandet av regionala militära staber, som är avsedda att bidra till att förbättra Försvarmaktens samverkan med det övriga samhället. Utskottet

konstaterar sammanfattningsvis att arbete pågår för att etablera tydliga riktlinjer och ett transparent system för nyttjande av förstärkningsresurser, inklusive Försvarmaktens resurser. Inte minst regeringens uppdrag till en särskild utredare att bland annat klarlägga förutsättningarna enligt dagens regelverk för att öka hemvärnets tillgänglighet i fredstid är en viktig del i det pågående arbetet (Dir. 2013:94). Regeringen bedömer enligt budgetpropositionen att förmågan till civil-militär samverkan har stärkts samtidigt som det finns utrymme för ytterligare utveckling. Utskottet vill i detta sammanhang välkomna en stegvis uppbyggnad av Försvarmaktens förmåga att stödja polisen vid allvarliga händelser.

Riksdagen har på förslag av finansutskottet (bet. 2013/14:FiU1) beslutat om utgiftsram för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets beredskap. Försvarsutskottet föreslår att riksdagen inom den beslutade ekonomiska ramen anvisar anslag i enlighet med förslaget i bilaga 3 i detta betänkande. Utskottet anser att motionsyrkandena som är upptagna under förslagspunkt 1 under rubriken Ramanslag bör avstyrkas.

b) Beställningsbemyndiganden

I budgetpropositionen för 2014 redovisar regeringen utförligt de större anskaffningar av materiel som Försvarmakten beställt under 2013 eller tidigare tillsammans med nya inplanerade anskaffningar (tabell 3.13 i prop. 2013/14:1, utg.omr. 6, s. 67). Utskottet delar regeringens bedömning att materielförsörjningen ska fortsätta att bidra till ett mer användbart försvar och välkomnar ambitionen att reducera ledtider och att minska ekonomiska bindningar för att med ökande handlingsfrihet kunna leverera nödvändig materiel till insatsorganisationens förband.

Utskottet tillstyrker samtliga av regeringens förslag till beställningsbemyndiganden. Utskottet anser att motionsyrkandena som är upptagna under förslagspunkt 1 under rubriken Beställningsbemyndiganden bör avstyrkas.

c) Försäljning och utveckling av JAS 39 E

När riksdagen 2012 godkände att regeringen skulle få fatta beslut om utveckling av JAS 39 E (bet. 2012/13:FöU1) konstaterade utskottet att en modernisering av JAS 39 Gripen var en nödvändig åtgärd för att möta den tekniska utvecklingen av stridssflygssystem i omvärlden. Inför beslutet hade regeringen gett riksdagen en beskrivning av när det skulle bli aktuellt med en mer genomgripande förändring av JAS 39 Gripen och Försvarmakten hade dessutom redovisat att JAS 39 Gripen är det stridsflygssystem som bäst tillgodoser myndighetens behov. Utskottet underströk dock att en förutsättning för den svenska beställningen var att Schweiz, eller någon annan nation, beslutade om anskaffning av minst 20 JAS 39 Gripen E under 2014.

Utskottet bemyndigar regeringen att ingå avtal med Schweiz och att disponera intäkterna från försäljningen av JAS 39 E, inklusive tjänster förknippade med systemet, för att bidra till finansiering av utveckling och ombyggnad av JAS 39 C/D till JAS 39 E. Utskottet anser att motionsyrkandena som är upptagna under förslagspunkt 1 under rubriken Försäljning och utveckling av JAS 39 E bör avstyrkas

d) Krediter i Riksgäldskontoret

Försvarsexportmyndigheten har företrätt staten vid försäljning och i vissa mellanstatliga avtal. Under 2012 genomfördes bl.a. förhandlingar med Schweiz om anskaffning av Gripen. En grundläggande utgångspunkt för statens exportstöd är att exporten godkänns av den ansvariga exportkontrollmyndigheten och att exporten bidrar till förvarets långsiktiga förbands- och förmågeuppbyggnad. Den kredit som regeringen föreslagit för Försvarsexportmyndigheten tillgodoser myndighetens behov av rörelsekapital för verksamheten.

Utskottet bedömer därutöver att den kredit som regeringen föreslagit för utnyttjande i händelse av krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden är väl avvägd.

Utskottet tillstyrker samtliga av regeringens förslag till bemyndiganden att för olika ändamål besluta om lån och krediter i Riksgäldskontoret med de begränsningar som regeringen har angett. Utskottet anser att motionsyrkandena som är upptagna under förslagspunkt 1 under rubriken Krediter i Riksgäldskontoret bör avstyrkas.

e) Investeringsplaner

Utskottet välkomnar regeringens arbete för att även i fortsättningen bidra till en kostnadseffektiv materielförsörjning i enlighet med de principer för materielförsörjning som beslutades i 2009 års försvarspolitiska inriktningsproposition (prop. 2008/09:140, bet. 2008/09:FöU10, rskr. 2008/09:292).

Regeringen anförde i propositionen Ett användbart försvar (2008/09:140) att den avsåg att pröva om ubåtsförmågan skulle vidmakthållas genom livstidsförlängning eller genom nyanskaffning. Regeringen föreslog i Vårtilläggsbudgeten för 2010 (prop. 2009/10:99) att riksdagen skulle bemyndiga regeringen att anskaffa två nya ubåtar. Anskaffningen syftade, tillsammans med ett förslag om att halvtidsmodifiera två ubåtar av Gotlandsklass, till att långsiktigt säkra ubåtsförmågan samt möjliggöra ett framtida beslut om vidmakthållande genom livstidsförlängning till 2035 eller längre. En förnyad prövning av och beslut om hur ubåtsförmågan ska vidmakthållas – genom livstidsförlängning av ubåtar av Gotlandsklass eller genom nyanskaffning – förutsågs då bli aktuellt omkring 2020. Anskaffningen ingick sedan tidigare i Försvarsmaktens långsiktiga investeringsplan. Riksdagen bemyndigade regeringen att anskaffa två nya ubåtar och

att halvtidsmodifiera två ubåtar av Gotlandsklass 2010 (2009/10:FiU21, rskr. 2009/10:348) och utskottet anser därför att nödvändiga riksdagsbeslut i frågan är fattade.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till investeringsplaner för såväl Försvarsmakten som Kustbevakningen och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Utskottet anser att motionsyrkandena som är upptagna under förslagspunkt 1 under rubriken Investeringsplaner bör avstyrkas.

Frivilliga försvarsorganisationer

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om stödet för frivilliga försvarsorganisationer. Utskottet anser att projektperioden för den nya anslagsmodellen bör löpa ut och att den bl.a. får utvärderas innan förändringar övervägs.

Jämför reservation 1 (S, MP, V).

Motionerna

I motion 2013/14:Fö214 (yrkande 1) framhåller Torbjörn Björlund m.fl. (V) att de frivilliga försvarsorganisationerna behöver ett obundet organisationsstöd som inte bara baseras på de specifika uppdrag som organisationen har åtagit sig. Totalt har organisationerna ca 580 000 medlemmar, och de är självständiga föreningar som har tillkommit på medborgarnas egna initiativ. Motionärerna menar därför att de är ideella och fristående både i förhållande till varandra och i förhållande till Försvarsmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Vänsterpartiet anser därför att det är av stor vikt att de får ett grundorganisationsstöd. Utan detta blir det svårt för dem att ha anställd personal som kan organisera de frivilliga resurserna. Att regeringen har förändrat bidragsstrukturen de senaste åren skapar inte förutsättningar för att organisationerna ska kunna åta sig uppdrag och utgöra en långsiktig resurs inom svensk krishantering, enligt motionärerna.

I motion 2013/14:Fö251 (yrkande 5) understryker Peter Hultqvist m.fl. (S) att riksdagen vid två tillfällen tidigare har tillkännagett att det särskilda organisationsstödet för frivilliga organisationer bör återinföras. Motionärerna konstaterar att regeringen har hänvisat till en utredning om att organisationsstödet inte förändrats nämnvärt, men hävdar att riksdagens beslut måste respekteras för att undvika en långsiktigt negativ utveckling. Motionärerna anser att det särskilda organisationsstödet för frivilligorganisationer måste återinföras för att undvika detta.

Bakgrund och tidigare behandling

På regeringens förslag i budgetpropositionen för 2010 togs det särskilda anslaget för organisationsstöd till de frivilliga försvarsorganisationerna bort ur statsbudgeten (prop. 2009/10:1, bet. 2009/10:FöU1, rskr. 2009/10:104). I stället har organisationsstöd utbetalats från Försvarsmaktens och MSB:s förvaltningsanslag. Av budgetpropositionen framkommer att riksdagen vid två tillfällen har tillkännagett som sin mening att det särskilda anslaget för organisationsstöd till frivilliga försvarsorganisationer bör återinföras (bet. 2011/12:FöU1, rskr. 2011/12:92 respektive bet. 2012/13:FöU1, rskr. 2012/13:93). Anledningen till detta är att riksdagen vill säkerställa ett grundläggande organisationsstöd för de frivilliga försvarsorganisationerna.

Regeringen redovisar i budgetpropositionen att borttagandet av det särskilda anslaget inte har inneburit någon nämnvärd förändring av nivån på organisationsstödet, dvs. dryga 68 miljoner kronor på årsbasis under perioden 2008–2012. Regeringen menar vidare att inte heller Försvarsmaktens och MSB:s införande av en ny modell för fördelningen av organisationsstöd till de frivilliga försvarsorganisationerna 2011 har haft någon inverkan på den totala summan organisationsstöd. Den utvärdering som MSB och Försvarsmakten har gjort under 2013 på uppdrag av regeringen har visat att omfattningen av organisationsstödet sammantaget inte har förändrats nämnvärt. Regeringen redovisar mot bakgrund av detta att det inte finns något skäl att i dagsläget återinföra det särskilda anslaget för organisationsstöd för de frivilliga försvarsorganisationerna.

Utskottets ställningstagande

Utskottet understryker först och främst de frivilliga försvarsorganisationernas stora betydelse för försvaret, försvarsviljan och den folkliga förankringen av försvaret. Utskottet har under årens lopp i partiövergripande enighet många gånger understrukit den stora betydelse som de frivilliga försvarsorganisationerna har (se t.ex. bet. 2008/09:FöU10 Försvarets inriktning, bet. 2009/10:FöU8 Försvarsmaktens personalförsörjning m.m., bet. 2009/10:FöU8 utg.omr. 6 Försvar och samhällets krisberedskap). Utskottet har flera gånger framhållit att de frivilliga försvarsorganisationerna på ett betydelsefullt sätt bidrar till en folklig förankring av försvaret, samtidigt som de bedriver en kostnadseffektiv verksamhet. Riksdagen har därutöver tillkännagett för regeringen som sin mening att anslaget för de frivilliga försvarsorganisationerna borde återinföras (bet. 2011/12:FöU1, rskr. 2011/12:92, bet. 2012/13:FöU1, rskr. 2012/13:93–95).

I regeringens proposition Ett användbart försvar (prop. 2008/09:140) angavs att bl.a. myndigheters och kommuners behov bör vara styrande för de uppdrag som lämnas till frivilliga organisationer. Försvarsmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap utarbetade tillsammans med Frivilliga försvarsorganisationernas samarbetskommitté (FOS) en ny modell för hur fördelningen av medel till frivilliga försvarsorganisationer

skulle utformas. Modellen skickades på remiss till de frivilliga försvarsorganisationerna innan den infördes. Av en skrivelse som utskottet mottog 2011 och som hade undertecknats av företrädare för tolv frivilligorganisationer, framgick att 16 av 18 frivilligorganisationer ställde sig positiva till det förslaget. Modellen skulle tillämpas under tre år innan den utvärderades, och organisationerna har framhållit detta. Den nya modellen infördes den 1 januari 2011 och innebär en ökad långsiktighet och förutsägbarhet för de frivilliga försvarsorganisationerna samtidigt som den främjade den verksamhet som efterfrågas. Utskottet bedömer att resultatet av den genomförda utvärderingen tillsammans med det faktum att projektperioden för den nya modellen ännu inte löpt ut gör att en förändring av anslagsmodellen inte är aktuell i dagsläget.

Utskottet delar därför regeringens uppfattning att ett återinförande av anslaget bör anstå. Motionerna bör därför avstyrkas.

Internationella insatser

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om ekonomisk lägesavstämning avseende internationella insatser.

Jämför reservation 2 (S).

Motionen

I motion 2013/14:Fö251 framhåller Peter Hultqvist m.fl. (S) i yrkande 3 att de internationella insatserna är viktiga och att Sverige ska delta tillsammans med andra länder i operationer som syftar till gemensam säkerhet och fred. De konstaterar att engagemanget är långsiktigt och tydligt, men att Sverige i nuläget står inför en nedtrappning i flera av operationerna. Motionärerna har noterat att anslaget för internationella insatser var överbudgeterat i förhållande till behovet under 2013. De förordade då en besparing på 300 miljoner kronor och kan nu konstatera att Kosovomissionen avvecklas och engagemanget i Afghanistan trappas ned.

Motionärerna förordar ett ökat svenskt engagemang i FN:s fredsbevarande operationer. De bedömer att nya missioner kan behövas och att det även kan bli aktuellt med nya åtaganden, men att den ekonomiska ramen som föreslås för internationella insatser i budgetpropositionen ändå inte kommer att tas i anspråk. Motionärerna förordar därför en lägesavstämning av den ekonomiska situationen vid halvårsskiftet 2014. Om ett överskott bedöms föreligga för den verksamhet som finansieras från anslaget 1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt anser de att ekonomiska medel i stället bör föras över till det s.k. materielanslaget, 1:3.

Bakgrund

Under budgetperioden kan riksdagen besluta om en ny beräkning av statens inkomster och om nya eller ändrade anslag (RF 9:4). I enlighet med förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska myndigheterna senast den 22 februari varje år lämna en årsredovisning till regeringen avseende det senast avslutade räkenskapsåret, och i dessa kan man utläsa vilken den faktiska anslagsförbrukningen är. På samma sätt regleras att myndigheterna senast den 15 augusti varje år ska lämna en delårsrapport till regeringen.

Utöver detta finns även information om myndigheternas anslagsprognoser i deras kvartalsrapporter. Senast den 28 oktober lämnade Försvarsmakten in sin tredje kvartalsrapport för 2013 där en uppskattning görs av den totala förbrukningen på myndighetens respektive anslag. Utöver de ovan nämnda tidpunkterna för inlämnande av anslagsprognoser torde Försvarsmakten även lämna in prognoser till regeringen i januari och maj 2014.

Utskottets ställningstagande

Den nationella strategin för svenskt deltagande i internationell freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet har som en tydlig utgångspunkt att Sveriges engagemang är ett uttryck för vår solidaritet i handling med de människor och länder som hotas av konflikter (Skr. 2007/08:51). Sverige vill kunna bidra till internationella insatser när behov uppstår, oavsett om insatserna leds av FN, EU eller Nato. Svenska internationella insatser handlar sällan om fredsfrämjande i mellanstatliga konflikter. I stället är dagens konflikter och krishärdar ofta av en delvis annan karaktär, som kräver ett brett angreppssätt och stor flexibilitet.

Försvarsberedningen har i sin rapport Vägval i en globaliserad värld (Ds 2013:33) gett uttryck för en bred politisk enighet om att utvecklingen mot mer komplexa mandat för FN:s fredsfrämjande insatser fortsätter. Lissabonfördraget innebär dessutom att EU:s krishanteringsuppgifter vidareutvecklas så att såväl konfliktförebyggande som fredsfrämjande insatser med civila och militära resurser täcks in. Försvarsberedningen anser att Sverige ska fördjupa och förstärka FN:s förmåga genom ökat svenskt deltagande i de FN-ledda fredsfrämjande insatserna. Genom deltagande i fredsfrämjande insatser bidrar Sverige till fred, stabilitet, hävdande av internationell rätt och respekt för mänskliga rättigheter samt motarbetar hot från stater och icke-statliga aktörer mot svensk och internationell säkerhet.

Utskottet kan i detta avseende konstatera att riksdagen under en budgetperiod kan besluta om nya eller ändrade anslag (RF 9:4) samt även ta del av anslagsprognoser i myndighetens kvartalsrapporter. Samtidigt vill utskottet understryka att de medel som regeringen föreslagit för anslaget 1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt bedöms ge nödvändiga förutsätt-

ningar att i en värld av snabba och komplexa skeenden kunna omsätta svensk solidaritet i praktisk handling när människor hotas av konflikter. Motionsyrkandena bör därför avstyrkas.

Objektsramar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om objektsramar i regeringens redovisning till riksdagen.

Jämför reservation 3 (SD).

Motionen

I motion 2013/14:Fö257 understryker Mikael Jansson (SD) vikten av att regeringen tydligare visar hur objektsramar återinförts i regeringens redovisning till riksdagen av planerad och beställd försvarsmateriel i enlighet med tidigare riksdagsbeslut (yrkande 21).

Bakgrund och tidigare behandling

I budgetpropositionen för 2013 framhöll regeringen att resultatredovisningen av beslutade och beställda anskaffningsobjekt hade vidareutvecklats i enlighet med vad riksdagen uppdragit. Regeringen redovisade då även avsikten att, mot bakgrund av riksdagens bedömning, återkomma till riksdagen i kommande budgetproposition med en redovisning av ett utökat antal anskaffningsobjekt.

Regeringen anger i budgetpropositionen för 2014 att ett flertal åtgärder har vidtagits för att under de kommande åren öka den långsiktiga strategiska styrningen av Försvarsmaktens materielförsörjning. Redovisningen baseras på Försvarsmaktens och Försvarets materielverks gemensamt redovisade information om vissa beslutade anskaffningsobjekt. I och med den utvecklade resultatredovisningen av beslutade och beställda anskaffningsobjekt, anser regeringen att riksdagens krav på regeringens redovisning har uppfyllts.

Som ett led i utvecklingen av materielförsörjningsprocessen har regeringen också tillsatt en särskild utredare som ska föreslå en ändrad process för hur regeringen styr investeringar i försvarsmateriel. Den 16 maj 2013 beslutade regeringen om utredningsdirektiv (dir. 2013:52). Syftet med utredningen är enligt regeringen att utforma en ändamålsenlig ordning för styrningen av Försvarsmaktens materielinvesteringar samt öka möjligheterna för riksdagen och regeringen att fatta investeringsbeslut på strategisk nivå. Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 mars 2014.

Riksdagen tillkännagav 2013 för regeringen som sin mening att objektsramar för materiel bör återinföras och att en särskild objektsram borde införas för JAS 39 Gripen (bet. 2012/13:FöU1, rskr. 2012/13:93). Utskottet konstaterade då att den information som riksdagen efterfrågar inte alls finns med i budgetpropositionen och att den materielredovisning som regeringen lämnar är helt otillräcklig för riksdagens behov. Utskottet redovisade i betänkandet att man utgick från att regeringen i budgetpropositionen för 2014 skulle återkomma med en utförlig beskrivning av materielobjekten i enlighet med vad riksdagen efterfrågat.

Utskottets ställningstagande

I proposition 2005/06:1 anförde den dåvarande regeringen att objektsramarna inte var anpassade till regeringens behov av styrning och uppföljning och inte heller till riksdagens informationsbehov. Därigenom upphörde denna form av redovisning. Utskottet anser det vara av stor vikt att styrningen av Försvarsmaktens materielinvesteringar utformas på ett ändamålsenligt sätt och att riksdagen ges möjligheter att fatta investeringsbeslut på strategisk nivå.

Riksdagen har därefter tillkännagett för regeringen som sin mening att en utvecklad form av objektsramar ska införas (bet. 2011/12:FöU1, rskr. 2011/12:92 och 2012/13:FöU1, rskr. 2012/13:93). Utskottet konstaterar att regeringen kontinuerligt och över en rad år utvecklade materielredovisning i budgetpropositionerna. Genom denna gradvis förbättrade redovisning får riksdagen en allt utförligare information inför sina ställningstaganden om större materielinvesteringar. Dessa är ofta långsiktiga och påverkar den statliga budgeten under flera år. Utskottet noterar att regeringen avser att ytterligare utveckla materielredovisningen och välkomnar att regeringen också har tillsatt en särskild utredare som ska föreslå en ändrad process för hur regeringen styr investeringar i försvarsmateriel. I budgetpropositionen redovisas att regeringen beslutade om utredningsdirektiv (dir. 2013:52) den 16 maj 2013 i syfte att få förslag på en ändamålsenlig ordning för styrningen av Försvarsmaktens materielinvesteringar samt öka möjligheterna för riksdagen och regeringen att fatta investeringsbeslut på strategisk nivå. Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 mars 2014.

Utskottet konstaterar att regeringen således redan har ett uppdrag, att förbättringar av redovisningen har genomförts och att regeringen dessutom har aviserat att förbättringsarbetet fortsätter. Utskottet bedömer därför att motionärens önskemål redan är tillgodosedda och inte behöver bifallas. Motionen bör därför avstyrkas.

Framtida inriktning för utgiftsområdet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om den framtida inriktningen för utgiftsområdet.

Jämför reservation 4 (SD).

Motionen

I motion 2013/14:Fö257 beskriver Mikael Jansson (SD) en vision om att området Försvar och samhällets krisberedskap styrs mot en upprustning motsvarande 2 procent av BNP för perioden 2018–2023 (yrkande 50). Motionären föreslår en inriktning av den ekonomiska politiken för utgiftsområde 6 under åren 2015–2023 i enlighet med den tabell som redovisas i hans motion.

Bakgrund och tidigare behandling

Regeringen beskriver i budgetpropositionen för 2014 att förberedelser pågår inför nästa försvarspolitiska inriktningsbeslut som ska avse perioden efter 2015. Försvarsberedningen redovisade den 1 juni 2013 sin bedömning av den säkerhetspolitiska utvecklingen och sammanhängande konsekvenser för svensk försvars- och säkerhetspolitik. Den 11 juli 2013 fick Försvarsberedningen vidare anvisningar för sitt fortsatta arbete, och där framkommer att beredningens förslag bl.a. ska beakta förmågeutvecklingen i omvärlden och eventuella konsekvenser för insatsorganisationen. I enlighet med uppdraget ska försvarsberedningen lämna sin försvarspolitiska rapport den 31 mars 2014. I den rapporten ska beredningen även redovisa konsekvenser av förslag, inklusive bedömda kostnader samt möjliga effektiviseringar och rationaliseringar i syfte att möta eventuella ökade kostnader inom området. Av budgetpropositionen framgår att regeringen avser att lämna en försvarspolitisk inriktningsproposition till riksdagen under det första kvartalet 2015 med den försvarspolitiska rapporten som grund.

Utskottets ställningstagande

Nästa försvarspolitiska inriktningsbeslut kommer att avse perioden efter 2015. Försvarsberedningen redovisade den 1 juni 2013 sin bedömning av den säkerhetspolitiska utvecklingen och sammanhängande konsekvenser för svensk försvars- och säkerhetspolitik. I det fortsatta arbetet kommer försvarsberedningen bl.a. att bedöma eventuella konsekvenser för insatsorganisationen med utgångspunkt i förmågeutvecklingen i omvärlden. Utskottet kan konstatera att den försvarspolitiska rapporten kommer att lämnas över den 31 mars 2014 och att beredningen i den även ska redovisa konsekvenser av förslag, inklusive bedömda kostnader.

Av budgetpropositionen framgår att regeringen avser att lämna en försvarspolitisk inriktningsproposition till riksdagen under 2015. Utskottet ser det som en god ordning att avvakta den försvarspolitiska rapporten för att sedan med den och en bred politisk samsyn som grund besluta om den framtida inriktningen för utgiftsområde 6. Motionen bör därför avstyrkas.

Kustbevakningens uppdrag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om kustbevakningens uppdrag. Eftersom regeringen bedriver ett kontinuerligt förbättringsarbete inom området bedömer utskottet att motionärernas intentioner har beaktats och att ytterligare åtgärder från riksdagens sida inte är nödvändiga.

Jämför reservation 5 (S, MP, V).

Motionen

I motion 2013/14:F6220 menar Suzanne Svensson och Kerstin Haglö (båda S) att det krävs en översyn av Kustbevakningens (KBV) uppdrag. De menar att en myndighet bör använda resurserna på ett mer ändamålsenligt sätt än vad KBV gör och att det finns en rad olika beskrivningar av kontroller som skapar ett stort missnöje ibland yrkesfiskarna.

Bakgrund och tidigare behandling

KBV:s verksamhet regleras i myndighetens instruktion, dvs. Förordning (2007:853) med instruktion för Kustbevakningen. Av den framgår att myndigheten bl.a. har som uppgift att bedriva sjöövervakning och utföra räddningstjänst till sjöss samt att myndigheten ska ha förmåga att förebygga, motstå och hantera krissituationer inom sitt ansvarsområde. Inom området sjöövervakning ingår uppgifter som exempelvis gränskontroll, brottsbekämpning och tullkontroll, sjötrafikövervakning, miljöövervakning, vattenföroreningsavgifter, sjösäkerhetstillsyn, fiskerikontroll och brottsutredning.

I budgetpropositionen för 2014 framkommer att KBV:s verksamhet bygger på en kombinationstanke som innebär att samma resurser används för flera uppgifter samtidigt. Regeringen beskriver myndigheten som en utpräglad samverkansmyndighet och en samordnande maritim resurs för staten. Myndigheten har under 2012 bedrivit fiskerikontroller i enlighet med den gemensamma fiskeripolitiken inom EU. KBV har tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten vidareutvecklat fiskerikontrollarbetet, bl.a. när det gäller riskanalyser för inriktning av fiskerikontrollverksamheten.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att regeringen såg behovet av att använda maritima resurser på ett mer effektivt sätt då man den 19 maj 2011 tillsatte en särskild utredare med uppgift att föreslå ett effektivt och flexibelt utnyttjande av samhällets samlade maritima resurser genom stärkt operativ samordning av och samverkan mellan svenska statliga myndigheter med maritima uppgifter, förmågor och resurser (Dir. 2010:43). Utredarens förslag Maritim samverkan (SOU 2012:48) överlämnades den 4 juli 2012 och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Utskottet välkomnar de resultat som regeringen har redovisat i budgetpropositionen i fråga om att Kustbevakningen tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten har vidareutvecklat fiskerikontrollarbetet, bl.a. när det gäller riskanalyser för inriktning av fiskerikontrollverksamheten. Utskottet lägger stor vikt vid att samverkan har utvecklats väl och lett till ett effektivare arbete till sjöss.

Sedan 2009 har Kustbevakningen bedrivit ett internt förändringsarbete som syftar till att frigöra resurser för den operativa verksamheten. Ett led i det arbetet är den nya regionindelningen inom myndigheten som infördes 2011. Den ska leda till effektivare nyttjande av resurserna, en förbättrad styrning och ledning samt en förbättrad samverkan mellan regionerna.

Utskottet kan dessutom konstatera att Försvarsmakten och Kustbevakningen redan under förra året ingick avtal om ett utökat samarbete för att stärka ömsesidigt utbyte och öka effektiviteten för båda parter. I budgetpropositionen för 2013 redovisade regeringen även att samverkan med gränspolisen och Tullverket hade utvecklats på ett sådant sätt att bl.a. antalet myndighetsgemensamma insatser ökade. Ett sådant koordinerat agerande lägger utskottet stor vikt vid, eftersom det kan bidra till att minska upplevelsen av missnöje hos dem som kontrolleras. Utskottet utgår från att regeringen verkar för ett ständigt förbättringsarbete i denna riktning.

I budgetpropositionen för 2013 framkom även att Kustbevakningen hade varit en ledande part i det pilotprojekt om integrerad övervakning av Nord-europeiska havsområden som EU initierat, Maritime Surveillance North (MARSUNO). Resultatet beskrevs i form av förändring av lagstiftning och åtgärder för att uppnå en mer effektiv och kostnadseffektiv lösning på informationsutbyte över stats- och sektorsgränser. Möjligheter till tvärsektorieellt informationsutbyte inom sektorerna trafikövervakning, fiskerikontroll, gränskontroll och räddningsoperationer ser utskottet som en viktig dimension i samverkan mellan civila och militära myndigheter.

Kustbevakningens instruktionsreglerade uppgifter med att bl.a. bedriva sjöövervakning, brottsbekämpande verksamhet, kontroller och tillsyn är viktiga, och utskottet utgår därför från att regeringen också säkerställer att myndigheten kan lösa dem på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.

Utskottet kan konstatera att det redan har redovisats många exempel på att ett förbättringsarbete sker kontinuerligt och bedömer därför inte att ytterligare åtgärder från riksdagens sida är nödvändiga. Motionen bör därmed avstyrkas.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. **Frivilliga försvarsorganisationer, punkt 2 (S, MP, V)**

av Peter Hultqvist (S), Åsa Lindestam (S), Peter Jeppsson (S), Kent Härstedt (S), Clas-Göran Carlsson (S), Anna-Lena Sörenson (S), Peter Rådberg (MP) och Torbjörn Björlund (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2013/14:Fö214 av Torbjörn Björlund m.fl. (V) yrkande 1 och

2013/14:Fö251 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkande 5.

Ställningstagande

Vi anser att självständiga ideella frivilligorganisationer tillför viktiga värden och att det är av stor vikt att dessa organisationer kan få ett ändamålsenligt ekonomiskt stöd. Riksdagen har vid två tillfällen tillkännagett som sin mening att det särskilda anslaget för organisationsstöd till frivilliga försvarsorganisationer bör återinföras (bet. 2011/12:FöU1, rskr. 2012/13:92 och bet. 2012/13:FöU1, rskr. 2012/13:93–95). Anledningen till detta är att riksdagen vill säkerställa ett grundläggande organisationsstöd för de frivilliga försvarsorganisationerna. Vi bedömer inte att den förändrade bidragsstruktur som regeringen genomfört de senaste åren skapar tillräckligt goda förutsättningar för att organisationerna ska kunna utgöra en långsiktig resurs inom svensk krishantering och därmed undvika en långsiktigt negativ utveckling.

Regeringen har i budgetpropositionen hänvisat till att borttagandet av det särskilda anslaget inte har inneburit någon nämnvärd förändring av nivån på organisationsstödet, dvs. dryga 68 miljoner kronor per år. Vår bedömning är att de organisationer som uppfyller regeringens fastställda krav på kvalitet, uthållighet och samverkansförmåga ges bättre förutsättningar att bidra till Sveriges samlade krishanteringsförmåga och att anställa personal som kan organisera de frivilliga resurserna om det särskilda anslaget för organisationsstöd till frivilliga försvarsorganisationer återinförs.

2. Internationella insatser, punkt 3 (S)

av Peter Hultqvist (S), Åsa Lindestam (S), Peter Jeppsson (S), Kent Härstedt (S), Clas-Göran Carlsson (S) och Anna-Lena Sörenson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Fö251 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkande 3.

Ställningstagande

Vi ser de internationella insatserna som viktiga och menar att Sverige ska delta tillsammans med andra länder i operationer som syftar till gemensam säkerhet och fred. Vårt engagemang är långsiktigt och tydligt, och vi vill värna om att Sverige fortsatt ska bidra till fred, stabilitet, hävdande av internationell rätt och respekt för mänskliga rättigheter men ser i nuläget att vi står inför en nedtrappning i flera av operationerna. Vi menar därför att riksdagen bör använda sig av möjligheten att under budgetåret 2014 besluta om ändrade anslag för utgiftsområde 6 (RF 9:4). Vi har noterat att anslaget för internationella insatser var överbudgeterat i förhållande till behovet under 2013. Vi förordar ett ökat svenskt engagemang i FN:s fredsbevarande operationer och bedömer att nya åtaganden kan bli aktuella, men att den ekonomiska ram som föreslås för internationella insatser i budgetpropositionen ändå inte kommer att tas i anspråk. Vi förordar därför att regeringen utnyttjar de tillfällen till lägesavstämningar som Försvarmaktens anslagsprognoser ger. Om ett överskott bedöms föreligga för den verksamhet som finansieras från anslaget 1:2 Försvarmaktens insatser internationellt anser vi att regeringen under budgetåret 2014 bör återkomma till riksdagen med ett förslag om att föra över ekonomiska medel till anslaget 1:3 inom områden där behoven är större.

3. Objektsramar, punkt 4 (SD)

av Mikael Jansson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Fö257 av Mikael Jansson (SD) yrkande 21.

Ställningstagande

Riksdagen har vid två tillfällen tillkännagett för regeringen som sin mening att en utvecklad form av objektsramar ska återinföras. Detta skulle ske för att ge riksdagen ett mer fullödigt underlag för sitt ställningstagande när det gäller materielinvesteringar. Regeringen skulle beskriva materielprojektet och redovisa en ekonomisk planeringsram för respektive materielsystem. Utskottet har understrukit att redovisningen skulle omfatta materiel som riksdagen beslutat om tidigare och föreslagen ny materiel. Redovisningen skulle ske fr.o.m. budgetpropositionen för budgetåret 2013. Jag kan konstatera att den information som riksdagen har efterfrågat fortfarande inte finns med i budgetpropositionen, och jag menar att den nuvarande materielredovisningen är helt otillräcklig för riksdagens behov. Jag lägger därför stor vikt vid att regeringen tydligare visar hur objektsramar återinförts i regeringens redovisning i enlighet med tidigare riksdagsbeslut.

4. Framtida inriktning för utgiftsområdet, punkt 5 (SD)

av Mikael Jansson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Fö257 av Mikael Jansson (SD) yrkande 50.

Ställningstagande

Jag menar att Sveriges försvarspolitik ska fokusera på försvaret av Sverige och att vi endast genom att stärka vårt eget försvar med alla de långsiktiga åtaganden det innebär kan ta nödvändigt säkerhetspolitiskt ansvar. Jag menar att Sverige måste satsa omfattande resurser på att över tid återskapa ett existensförsvar. Sveriges militära förmåga måste öka genom investeringar i såväl kvantitet som kvalitet, och det förutsätter i sin tur en långsiktig politisk vision om de resurser som bör avsättas för utgiftsområde 6 i perioden 2015–2023.

5. Kustbevakningens uppdrag, punkt 6 (S, MP, V)

av Peter Hultqvist (S), Åsa Lindestam (S), Peter Jeppsson (S), Kent Härstedt (S), Clas-Göran Carlsson (S), Anna-Lena Sörenson (S), Peter Rådberg (MP) och Torbjörn Björlund (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Fö220 av Suzanne Svensson och Kerstin Haglö (båda S).

Ställningstagande

Vi anser att Kustbevakningen har en central funktion att fylla och menar att det är en myndighet som anförtrots viktiga befogenheter inom räddningstjänst, kontrollverksamhet och brottsbekämpande verksamhet. Kustbevakningen ska bl. a. svara för olje- och kemikaliebekämpning till sjöss, havsfiskeövervakning och fiskerikontroller till sjöss. Yrkesfisket har minskat drastiskt under ett antal år, och inte heller skärgårdsbolagen är särskilt många till antalet. Därför blir det många kontroller av samma företag. Bland annat är fiskerikontrollerna till sjöss så pass frekvent förekommande att Kustbevakningens företrädare borde känna många av yrkesfiskarna vid det här laget. Vi bedömer att det är tveksamt om de i vissa fall okoordinerade och frekventa kontrollerna verkligen bidrar till att myndigheten löser sina uppgifter på ett ändamålsenligt sätt. I budgetpropositionen redogör regeringen för att Kustbevakningen har aviserat att myndigheten kommer att få ett ekonomiskt underskott fr.o.m. 2015. Vår farhåga om att Kustbevakningen inte har funnit ändamålsenliga former för delar av sin kontrollverksamhet ger tillsammans med aviseringen om kommande ekonomiska underskott anledning till viss oro. Vi anser därför att regeringen bör göra en översyn av hur Kustbevakningen bedriver sitt uppdrag och därigenom säkerställa att resurserna används på ett mer kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt.

Särskilda yttranden

1. Anslagen m.m. för 2014 inom utgiftsområde 6, punkt 1 (S)

Peter Hultqvist (S), Åsa Lindestam (S), Peter Jeppsson (S), Kent Härstedt (S), Clas-Göran Carlsson (S) och Anna-Lena Sörenson (S) anför:

Vi socialdemokrater ser personalförsörjningen som avgörande för Sveriges framtida försvar och menar att den rätta stabiliteten inte finns i dagens system. Vi anser att detta medför utmaningar för rekryterings-, övnings- och utbildningsverksamheten och i förlängningen även leder till en ekonomisk belastning för vilken det är nödvändigt att ta politiskt ansvar.

Vår bedömning är att det finns anledning att ifrågasätta om den nya insatsorganisationen går att genomföra enligt ursprunglig planering. Vi socialdemokrater ser det som viktigt att verkställa den överenskommelse som fattades mellan partierna i samband med riksdagens behandling av regler för tidvis anställda soldater, vilket innebär en översyn av löner, premier, försäkringar och sociala villkor för soldaterna. Regeringen måste därför visa en ökad öppenhet för förändringar av systemet för att Försvarsmaktens rekrytering av soldater ska kunna underlättas. För att bidra till ökad stabilitet i personalförsörjningen ser vi det som nödvändigt med en mindre anslagsökning på förbandsverksamheten. Därigenom skapas förutsättningar för att förbättra soldaternas villkor och för att underlätta rekryteringen.

Vi har tidigare framhållit att anslaget 1:2 Fredsfrämjande förbandsinsatser var överbudgeterat och föreslog därför en reduktion om 300 miljoner kronor. För budgetåret 2014 menar vi att mycket talar för att den ekonomiska ram som föreslås för internationella insatser inte kommer att tas i anspråk, och vi vill därför uppmana regeringen till att öppet och konstruktivt följa anslagsförbrukningen inom utgiftsområdet och fatta nödvändiga beslut för att medlen ska kunna användas inom materielområdet. Vi ser det också som nödvändigt att göra en mindre anslagsökning när det gäller materielanslaget 1:3.

Vi socialdemokrater ser dessutom avgörande problem med den långsiktiga materielplaneringen och menar att det krävs tydliga prioriteringar om kvaliteten på materiel inom samtliga vapenslag ska kunna upprätthållas. Vi menar att nya materielprojekt inte bör tillföras utan att finansieringen är löst och hävdar att JAS 39 E är ett oacceptabelt exempel på hur regeringen har gjort det motsatta och inte finansierat projektet fullt ut. När det gäller Sveriges möjligheter att långsiktigt säkra ubåtsförmågan, som enligt oss socialdemokrater bör betraktas som ett nationellt säkerhetsintresse, kan vi konstatera att riksdagen har bemyndigat regeringen att anskaffa två nya ubåtar (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, rskr. 2009/10:348) men att ingenting händer. Vi vill därför understryka vikten av att fullfölja beställningen av en ny generation ubåtar, A-26.

Enligt oss socialdemokrater bör prioriteringarna bli tydligare för den svenska krisberedskapen, och vi föreslår därför en effektivisering både av krisberedskapsorganisationen och av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Ökad effektivitet och tydlighet kan i förlängningen möjliggöra ett minskat anslag inom områdena.

Riksdagsmajoriteten har den 20 november gett budgetpolitiken en annan inriktning än vi önskar varför vi avstår från att delta i utskottets beslut om anslag inom utgiftsområde 6. Vi vidhåller dock uppfattningen att det skulle ha varit lämpligare om anslagen inom utgiftsområde 6 hade fördelats i enlighet med partiets förslag i bilaga 2.

2. Anslagen m.m. för 2014 inom utgiftsområde 6, punkt 1 (MP)

Peter Rådberg (MP) anför:

Miljöpartiet de gröna vill skapa ett hållbart samhälle där vi möter klimatutmaningen, ger alla barn en ärlig chans i skolan och skapar förutsättningar för nya jobb. Vi menar att Sverige i stället för ytterligare ett jobbskatteavdrag behöver en offensiv politik med investeringar i skola, klimat och jobb. Investeringar i klimatet och våra barns skolgång ger nya jobb och möjligheter samtidigt som det bygger vårt land starkt inför framtiden.

I Miljöpartiets budgetmotion föreslog partiet utgiftsramar för utgiftsområde 6. Riksdagen fastställde dock den 20 november 2013 andra ekonomiska ramar för de olika utgiftsområdena i den statliga budgeten och gjorde en annan beräkning av statens inkomster för 2014 än vad som skulle ha blivit fallet med Miljöpartiets förslag.

När det gäller utgiftsområde 6 bedömer Miljöpartiet att Sverige står inför svåröversäglbara, gränslösa och komplexa hot, och jag anser därför att Sverige måste rusta sig för den typen av framtida hotbilder. Den omställningen kan endast ske genom en omfördelning av anslagsmedel från militär verksamhet till andra sektorer. Satsningar på förebyggande åtgärder och sårbarhetsreducerande verksamhet är nödvändiga, och Miljöpartiet vill därför satsa över 1 miljard kronor på klimatanpassning för 2014. Dessa medel kan komma kommuner tillgodo för angelägna klimatanpassningsprojekt, och anslagsmedel bör även satsas på stora angelägna projekt för att motverka skador till följd av översvämningar.

Som ett led i arbetet med att förbereda Sverige inför framtidens hot anser jag att det är nödvändigt att tillföra ytterligare resurser till arbetet med cyberhot och it-säkerhet. Jag anser även att Civilförsvarsförbundet bör tillföras ytterligare medel då vi i Miljöpartiet ser frivilligorganisationernas bidrag till det svenska försvaret som centrala.

Eftersom riksdagsmajoriteten i första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en helt annan inriktning än den jag hade önskat avstår jag från att delta i beslutet. Miljöpartiets budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket. Jag vidhåller ändå uppfattningen att anslagen inom utgifts-

område 6 borde ha minskat med 1,6 miljarder kronor på det sätt som framgår av Miljöpartiets motion 2013/14:Fö241 yrkande 18 och av partiets förslag i bilaga 2.

3. Anslagen m.m. för 2014 inom utgiftsområde 6, punkt 1 (SD)

Mikael Jansson (SD) anför:

Sverigedemokraterna är ett socialkonservativt parti med nationalistisk grundsyn som betraktar värdekonservatism och upprätthållandet av en solidarisk välfärdsmodell som de viktigaste verktygen i byggandet av det goda samhället. Partiets övergripande mål är att formera en demokratisk, politisk rörelse som slår vakt om den gemensamma nationella identitet som har utgjort grunden för framväxten av välfärdsstaten och vårt lands fredliga och demokratiska utveckling.

Sverigedemokraterna eftersträvar ett försiktigt framåtskridande som baseras på varsamhet, eftertanke och långsiktigt ansvarstagande. Vi eftersträvar ett demokratiskt, jämställt och miljövänligt samhälle där alla medborgare skyddas av, och är lika inför, lagen. Genom att kombinera frihet och trygghet, individualism och gemenskap hoppas vi kunna skapa ett folkhem som i så hög grad som möjligt är präglad av trygghet, välstånd, demokrati och en stark inre solidaritet.

Sverigedemokraterna står fritt från såväl socialismens som liberalismens ekonomiska teorier och kan därför inta ett pragmatiskt och verklighetsanpassat förhållningssätt i ekonomiska frågor. Förutsatt att det kan gagna Sverige och dess medborgare är vi öppna för samtal, diskussioner och samarbeten med alla andra partier.

I vår höstbudget stakar vi ut våra viktigaste visioner för de kommande åren. Vi visar att det inte måste finnas någon motsättning mellan ekonomisk tillväxt och sysselsättning å den ena sidan och allmän välfärd, trygghet och socialt ansvarstagande å den andra.

Rent statsfinansiellt är Sveriges ekonomiska utgångsläge relativt gott. Däremot biter sig arbetslösheten alltför fast vid oroväckande höga nivåer. Vår avsikt är att skapa förutsättningar för Sveriges befintliga arbetskraft att möta den efterfrågan som finns på arbetsmarknaden. Vi ser till skillnad från regeringen inte något egenvärde i att bedriva en överdriven utbudspolitik när det gäller lågutbildad eller okvalificerad arbetskraft.

Sverigedemokraterna ställer sig otvetydigt bakom de finanspolitiska hörnstenarna överskottsmål för den offentliga sektorn, utgiftstak samt krav på kommuner och landsting om god ekonomisk hushållning. Budgetalternativet från Sverigedemokraterna bör ses som ett sammanhållet paket där någon eller några delar inte kan brytas ut och behandlas isolerat.

Sverigedemokraterna menar att Sveriges försvarspolitik ska fokusera på försvaret av Sverige och att vi endast genom att stärka vårt eget försvar kan ta nödvändigt säkerhetspolitiskt ansvar. Det är rimligt att Sverige åter bidrar med militärt bistånd i fredsbevarande insatser under FN-mandat, men först när Sverige har återuppbyggt ett existensförsvar.

Sveriges militära förmåga måste öka genom investeringar i såväl kvantitet som kvalitet. Jag vill framhålla att ett starkt luft- och kustförsvär på Gotland inte bara är en svensk angelägenhet. Då den ryska dominansen ökar i Östersjön och hela Sverige ska kunna försvaras anser Sverigedemokraterna att Sverige bör förstärka försvaret så att det får en sådan styrka och sammansättning att det in i det längsta avhåller en presumtiv angripare från anfall. Ett sådant försvar bör också ha en sådan styrka att det kan föra en strategisk defensiv i syfte att vinna den tid som krävs för att planerad hjälp utifrån ska kunna tas emot.

Jag anser därför att anslagen inom utgiftsområde 6 borde ha varit 3 miljarder högre än regeringens förslag. Riksdagen har dock i det första steget i budgetprocessen beslutat om en ram för utgiftsområde 6 i enlighet med regeringens förslag, varför jag avstår från att delta i utskottets beslut om anslag inom utgiftsområdet. Jag vidhåller emellertid uppfattningen att det skulle ha varit lämpligare om anslagen inom utgiftsområde 6 hade fördelats i enlighet med partiets förslag i bilaga 2.

4. Anslagen m.m. för 2014 inom utgiftsområde 6, punkt 1 (V)

Torbjörn Björlund (V) anför:

Vänsterpartiet vill se ett tryggt och värdigt samhälle byggt på omtanke och solidaritet. Vi ser nu hur välfärdssamhället krackelerar allt mer. Högerregeringen har sedan 2006 lagt 27 gånger mer på skattesänkningar än på den gemensamma välfärden i kommunsektorn, dvs. vård, skola och omsorg. Samtidigt har vårt samhälle blivit alltmer av ett risksamhälle där ingen av oss längre kan lita på att de gemensamma trygghetssystemen, som sjukförsäkring och arbetslöshetsförsäkring, finns där för oss när vi behöver dem.

Sverige står inför ett vägval. Samtidigt som skatterna har sänkts med ca 140 miljarder kronor mellan 2006 och 2014 har de sammanlagda statsbidragen till kommunerna endast ökat med 5,2 miljarder kronor i fasta priser under samma period. Effekterna syns allt tydligare i växande kunskapskillnader, större gruppstorlekar på fritis och i förskolan och akut personalbrist i sjukvården.

Sedan regeringen tillträdde har arbetslösheten ökat med 71 000 personer. Särskilt oroande är den kraftiga ökningen av antalet långtidsarbetslösa. Trots massarbetslöshet präglas regeringens politik av bristen på samhällsnyttiga investeringar för att skapa jobb.

De ekonomiska klyftorna har ökat och tryggheten försämrats för alla. Inkomstgapet mellan kvinnor och män har ökat kraftigt, och allt fler barn växer upp i fattigdom. Unga vuxna får allt svårare att etablera sig i arbetslivet och skaffa en egen bostad.

Det är dags för en ny färdriktning. Ett samhälle som byggs med omtanke och medmänsklighet är i grunden starkare än ett land där girigheten får råda. Vänsterpartiet sätter kampen mot arbetslösheten främst i den ekonomiska politiken och föreslår kraftiga resursförstärkningar till välfärden. Vi gör stora investeringar i bostadsbyggande, infrastruktur, klimatom-

ställning och utbildning, och vi gör tydliga förstärkningar i de gemensamma trygghetssystemen. Redan nästan år räknar vi med att våra satsningar på välfärden och i investeringar i infrastruktur, bostadsbyggande m.m. ger nästan 30 000 jobb.

Våra förslag är viktiga steg mot ett jämställt samhälle. Vi föreslår ett antal strategiskt viktiga reformer för att minska löne- och inkomstskillnaderna mellan kvinnor och män och omfördela ansvaret för det obetalda hemarbetet.

Vänsterpartiet storsatsar på bättre kvalitet i vård, skola och omsorg. Vi höjer de generella statsbidragen till kommuner och landsting och budgeterar därutöver för ett stort antal riktade satsningar på sjukvården, skolan och äldreomsorgen. Våra satsningar innebär både höjd kvalitet och fler anställda i välfärdsverksamheterna, och minskar därmed behovet av oavlönat omsorgsarbete.

I motsättning till dessa reformer står regeringens ensidiga skattesänkarpolitik. I och med den minskar möjligheterna att satsa på en bättre och utbyggd välfärd och en rättvis fördelning av de ekonomiska resurserna, och den står också i motsats till en effektiv jobbpolitik. Vänsterpartiet finansierar sina satsningar fullt ut genom att avvisa ett antal av de skattesänkningar och subventioner till arbetsgivare som regeringen genomfört. Målsättningen med Vänsterpartiets skattepolitik är att trygga välfärden, få fler människor i arbete, öka jämlikheten och jämställdheten och skapa förutsättningar för en hållbar utveckling. Då behövs större skatteintäkter än i dag, och vi vet att viljan att betala skatt är god om det finns en tydlig koppling till satsningar på exempelvis sjukvård, skola och äldreomsorg. Vi tar därför steg mot ett skattesystem byggt på principen skatt efter bärkraft och likformighet.

Vänsterpartiets förslag inom utgiftsområde 6 är en del av vårt budgetalternativ som en helhet. Eftersom riksdagen i budgetprocessens första steg har gett budgetpolitiken en helt annan riktning än den jag önskat avstår jag från att delta i utskottets beslut om anslag inom utgiftsområde 6. Inom området Försvar och samhällets krisberedskap har Vänsterpartiet i grunden stött de senaste årens utveckling av det svenska försvaret i omställningen från ett territorialförsvaret till ett insatsförsvaret. Men den omläggningen har gått för långt och undergräver i dag Sveriges försvarsförmåga. Därför ser vi i dag inget ytterligare utrymme för nedskärningar i försvarets förbandsverksamhet i Sverige.

Jag vill även understryka att övergången från värnpliktsförsvaret till frivilligförsvaret har inneburit större problem än vad regeringen tidigare bedömt, och det påverkar vår försvarsförmåga. Jag vill därför ha en förändring med införande av värnplikt som kan stärka den folkliga förankringen av försvaret. Mot denna bakgrund vidhåller jag uppfattningen att det skulle ha varit lämpligare om anslagen inom utgiftsområde 6 hade fördelats i enlighet med partiets förslag i bilaga 2.

5. Anslagen m.m. för 2014 inom utgiftsområde 6 – styrning och genomförande av personalförsörjningsreformen, punkt 1 (S, V)

Peter Hultqvist (S), Åsa Lindestam (S), Peter Jeppsson (S), Kent Härstedt (S), Clas-Göran Carlsson (S), Anna-Lena Sörenson (S) och Torbjörn Björlund (V) anför:

Vi menar att effektivitet är centralt när det gäller både resultat, styrning och ledning av försvarets verksamhet och ser det som naturligt att såväl riksdagen som regeringen ställer krav på Försvarsmakten. I budgetpropositionen skriver regeringen t.ex. att myndigheten ska öka effektiviteten i personalförsörjningen och att resurser kan användas på ett mer kostnads- och resurseffektivt sätt. Utskottet fick en redovisning av Försvarsmakten den 13 november 2013 kring de åtgärder som vidtas och vilka resultat de hittills gett. Vid redovisningen framkom även några av de centrala förutsättningarna för det paradigmskifte som värnplikens avskaffande har inneburit.

Redan när riksdagen skulle fatta beslut om regeringens förslag till lag om vissa försvarsmaktsanställningar underströks att personalförsörjningsreformen byggde på osäkra och oklara förutsättningar. Internationella jämförelser hade visat att det system regeringen valde att införa skulle medföra risk för vakanser och en kostnadsutveckling på personalsidan som skulle bli svår att klara av. Regeringen valde att blunda för detta.

I dag har verkligheten kommit i kapp oss. I budgetpropositionen understryks ändå att det är nödvändigt för Försvarsmakten att genomföra justeringar i syfte att planeringen bättre ska motsvara regeringens bedömningar i propositionen Ett användbart försvar (2008/2009:140). Budgetpropositionen för 2014 lyfter också fram att alla möjligheter till att bedriva verksamheten mer rationellt måste prövas innan Försvarsmakten ens överväger de reduceringar av insatsorganisationen som myndigheten själv beskrivit som en förutsättning för förväntade personalreduktioner. Vi menar att det endast kan ses som ett bevis på att regeringen fortfarande blundar för det faktum att Försvarsmakten gavs både oklara och otydliga förutsättningar för att lämna värnplikten och övergå till ett yrkesförsvar.

I stället för att så entydigt peka på att myndigheten förutsätts justera sin planering genom skrivningar i budgetpropositionen eller genom regeringsbeslut som uppdraget den 14 mars 2013 ser vi det som lämpligt att regeringen verkar för ett närmare samarbete med Försvarsmakten för att i dialog med myndigheten revidera antagandena om hur besparingar kan hämtas in på personalområdet.

Särskilt anmärkningsvärt är att regeringen uttrycker kritik mot Försvarsmakten rörande de personalmål som anges i BU 14 i förhållande till det underlag som myndigheten lämnade den 30 januari 2009 inför inriktningspropositionen utan att beakta de förutsättningar som där angavs för att uppnå målen. Bland annat utgick Försvarsmakten i underlaget den 30 januari 2009 från att omfattande förändringar i grundorganisationen var en

förutsättning för att kunna minska personalstyrkan. Inga förändringar har genomförts eller planeras. Vi menar att regeringen därmed inte ger en korrekt redovisning av den skillnad mellan personalvolymen som Försvarsmakten redovisat i sitt underlag den 30 januari 2009 respektive i budgetunderlaget för 2014.

I detta sammanhang finner vi det även lämpligt att påminna regeringen om Riksrevisionens sammanfattande bedömning utifrån granskningen av besparingar i försvarets materielförsörjning (RiR 2012:5). Riksrevisionen konstaterade då att regeringen inte hade skapat förutsättningar för effektiv resurshållning och att regeringen hade kunnat säkerställa att besparingarna togs ut på ett effektivare sätt genom ett mer utvecklat samarbete med Försvarsmakten i framtagandet av besparingarna. Riksrevisionen menade då att regeringen ansåg sig tvungen att ta ansvaret över besparingar inom försvarets materielförsörjning för att skapa balans i budgeten, vilket i sin tur skapade problem med hur ansvar kunde utkrävas. Riksrevisionen menade även att Försvarsmaktens ledning enligt myndighetsförordningen har ansvar för myndighetens verksamhet, dess personal och ekonomi. Vi vill framhålla vikten av att regeringen tar med sig lärdomar från arbetet med besparingar i försvarets materielförsörjning till arbetet med att genomföra personalförsörjningsreformen med en ekonomi i balans. Vi vill också peka på betydelsen av en eventuell motsvarande granskning av personalförsörjningsreformen och samspelet mellan regering och myndighet.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2013/14:1 Budgetpropositionen för 2014 utgiftsområde 6:

1. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2014 utnyttja en kredit i Riksgäldskontoret som uppgår till högst 40 000 000 000 kronor i händelse av krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden (avsnitt 3.2).
2. Riksdagen godkänner investeringsplanen för Försvarmakten för 2014–2017 (avsnitt 3.5.3).
3. Riksdagen bemyndigar regeringen att ingå avtal med Schweiz om försäljning av JAS 39 E (avsnitt 3.5.3).
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att vid statens försäljning av JAS 39 E till Schweiz, inklusive tjänster förknippade med systemet, disponera intäkterna av försäljningen för att bidra till finansieringen av utvecklingen och ombyggnationen av JAS 39 C/D till JAS 39 E (avsnitt 3.5.3).
5. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2014 för anslaget 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar besluta om beställningar av materiel och anläggningar som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 72 700 000 000 kronor 2015–2027 (avsnitt 3.5.3).
6. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2014 för anslaget 1:4 Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar besluta om beställningar av materiel och anläggningar som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 18 800 000 000 kronor 2015–2024 (avsnitt 3.5.4).
7. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2014 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 12 000 000 000 kronor för att tillgodose Försvarets materielverks behov av rörelsekapital (avsnitt 3.5.11).
8. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2014 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 7 000 000 000 kronor för att tillgodose Försvarexportmyndighetens behov av rörelsekapital (avsnitt 3.5.13).
9. Riksdagen godkänner investeringsplanen för Kustbevakningen för 2014–2016 (avsnitt 4.4.1).

10. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2014 för anslaget 2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 30 000 000 kronor 2015–2017 (avsnitt 4.4.2).
11. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2014 för anslaget 2:4 Krisberedskap besluta om avtal och beställningar av tjänster, utrustning och anläggningar för beredskapsåtgärder samt åtgärder för att hantera allvarliga extraordinära händelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 560 000 000 kronor 2015–2017 (avsnitt 4.4.4.).
12. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2014 besluta att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får ta upp lån i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 300 000 000 kronor för beredskapsinvesteringar (avsnitt 4.4.4).
13. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2014 besluta att Socialstyrelsen får ta upp lån i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 350 000 000 kronor för beredskapsinvesteringar (avsnitt 4.4.4).
14. Riksdagen godkänner investeringsplanen för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap för 2014–2017 (avsnitt 4.4.7).
15. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2014 för anslaget 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 55 000 000 kronor för 2015–2019 (avsnitt 5.5.1).
16. Riksdagen anvisar för budgetåret 2014 ramanslagen under utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap enligt uppställning.

Motion från allmänna motionstiden hösten 2011

2011/12:Fö230 av Tuve Skånberg (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att bygga ett nytt och större övningssegelfartyg för att komplettera och på sikt ersätta övningsskonerterna Gladan och Falken.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012

2012/13:Fö245 av Mikael Jansson (SD):

21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Militärkommando Gotland ska återuppsättas 2013.

2012/13:Fö261 av Peter Hultqvist m.fl. (S):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om internationella insatser.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en effektivisering av krisberedskapsorganisationen och MSB.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2013

2013/14:Fö214 av Torbjörn Björlund m.fl. (V):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om obundet organisationsstöd.

2013/14:Fö220 av Suzanne Svensson och Kerstin Haglö (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av Kustbevakningens uppdrag.

2013/14:Fö234 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2014 inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen avslår investeringsplanen för Försvarsmakten för 2014–2017 (avsnitt 3.5.3 i propositionen).
3. Riksdagen avslår bemyndigandet att under 2014 för anslaget 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar besluta om beställningar av materiel och anläggningar som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför behov av framtida anslag på högst 72 miljarder 700 miljoner kronor 2015–2027 (avsnitt 3.5.3 i propositionen).
4. Riksdagen avslår bemyndigandet att för 2014 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 7 miljarder kronor för att tillgodose Försvarsexportmyndighetens behov av rörelsekapital (avsnitt 3.5.13 i propositionen).

2013/14:Fö241 av Peter Rådberg m.fl. (MP):

1. Riksdagen avslår regeringens förslag till investeringsplan för Försvarsmakten för 2014–2027.
2. Riksdagen begär att regeringen omgående återkommer med en ny investeringsplan för Försvarsmakten 2014–2027.
3. Riksdagen avslår regeringens förslag till bemyndigande att ingå avtal med Schweiz om försäljning av JAS 39 E.
4. Riksdagen avslår regeringens förslag till bemyndigande att vid statens försäljning av JAS 39 E till Schweiz, inklusive tjänster förknippade med systemet, disponera intäkterna av försäljningen för att bidra till finansieringen av JAS 39 C/D till JAS 39 E.

5. Riksdagen avslår regeringens förslag till bemyndigande gällande investeringsplan för anslaget 1:3 för perioden 2015–2027.
6. Riksdagen begär att regeringen omgående återkommer med ett nytt förslag på investeringsplan för anslaget 1:3 för perioden 2015–2027.
7. Riksdagen avslår regeringens förslag till bemyndigande gällande investeringsplan för anslaget 1:4 för perioden 2015–2024.
8. Riksdagen begär att regeringen omgående återkommer med ett nytt förslag på investeringsplan för anslaget 1:4 för perioden 2015–2024.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inte godkänna regeringens tillskott till anslaget 1:1.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att genomföra besparingskrav på militärhögkvarteret.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge de nationella skyddsstyrkorna ökade resurser.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att döpa tillbaka anslaget 1:2 till Fredsfrämjande insatser.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillföra Civilförsvarsförbundet ytterligare resurser.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge arbetet med cyberhot och it-säkerhet ytterligare resurser.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om satsningen på klimatanpassningsmiljarden, Klamp.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om klimatsatsningen på stora angelägna projekt.
18. Riksdagen anvisar anslagen för 2014 inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap med de ändringar i förhållande till regeringens förslag som framgår av tabellen under avsnitt 3.

2013/14:Fö246 av Peter Rådberg m.fl. (MP):

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avslå satsningen på JAS Gripen E i enlighet med investeringsplan för Försvarsmakten för 2014–2027.
11. Riksdagen avslår regeringens förslag till investeringsplan för Försvarsmakten för 2014–2027.

2013/14:Fö247 av Peter Hultqvist m.fl. (S):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att fullfölja beställningen av en ny generation ubåtar, A-26.

2013/14:Fö251 av Peter Hultqvist m.fl. (S):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2014 inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap med de ändringar i förhållande till regeringens förslag som framgår i tabellen i motionen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förbandsverksamheten och soldaternas villkor.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om internationella insatser.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om effektivisering av krisberedskapsorganisationen och MSB.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening en tredje gång vad som anförs i motionen om att det särskilda organisationsstödet för frivilligorganisationer bör återinföras.

2013/14:Fö257 av Mikael Jansson (SD):

21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen tydligare bör visa hur objektramar återinförts i regeringens redovisning till riksdagen av planerad och beställd försvarsmateriel i enlighet med tidigare riksdagsbeslut (kap. 7.1).
36. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Militärkommando Gotland ska återuppsättas 2014 (kap. 10.1).
48. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2014 utnyttja en kredit i Riksgäldskontoret som uppgår till högst 50 000 000 000 kronor i händelse av krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden.
49. Riksdagen anvisar anslagen för 2014 inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap enligt tabellen i motionen.
50. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att inriktningen av den ekonomiska politiken för utgiftsområde 6 under åren 2015–2023 bör vara i enlighet med tabellen i motionen.

BILAGA 2

Regeringens och oppositionens anslagsförslag

Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		S	MP	SD	V	
1:1	Förbandsverksamhet och beredskap	23 711 315	+100 000	-1 075 000	+830 000	
1:2	Försvarsmaktens insatser internationellt	1 874 628		+70 000	-1 864 000	-550 000
1:3	Anskaffning av materiel och anläggningar	8 856 194	+100 000	-940 000	+2 998 000	-445 000
1:4	Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar	6 704 249		-760 000	+500 000	
1:5	Forskning och teknikutveckling	622 736			+181 000	
1:6	Totalförsvarets rekryteringsmyndighet	26 553			+30 000	
1:7	Officersutbildning m.m.	219 592			+50 000	
1:8	Försvarets radioanstalt	860 262			+100 000	-121 000
1:9	Totalförsvarets forskningsinstitut	172 740			+150 000	-30 000
1:10	Nämnder m.m.	5 801			+5 000	
1:11	Internationella materielsamarbeten, industrifrågor m.m.	69 639				
1:12	Försvarsexportmyndigheten	67 526		-35 000	+20 000	-30 000
1:13	Försvarsunderrättelsesdomstolen	7 634				
1:14	Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten	12 486				
2:1	Kustbevakningen	1 046 633				
2:2	Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	24 850		+350 000		+50 000
2:3	Ersättning för räddningstjänst m.m.	21 080				
2:4	Krisberedskap	1 112 851	-100 000			+40 000
2:5	Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet	48 000				
2:6	Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal	214 471				
2:7	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	1 060 477	-100 000	+790 000		
2:8	Statens haverikommission	43 438				
3:1	Strålsäkerhetsmyndigheten	360 655				
4:1	Elsäkerhetsverket	52 507				
Summa för utgiftsområdet	47 196 317	±0	-1 600 000	+3 000 000	-1 086 000	

BILAGA 3

Utskottets anslagsförslag

Förslag till beslut om anslag för 2014 inom
utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap*Tusental kronor*

Ramanslag	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
1:1 Förbandsverksamhet och beredskap	±0	23 711 315
1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt	±0	1 874 628
1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar	±0	8 856 194
1:4 Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar	±0	6 704 249
1:5 Forskning och teknikutveckling	±0	622 736
1:6 Totalförsvarets rekryteringsmyndighet	±0	26 553
1:7 Officersutbildning m.m.	±0	219 592
1:8 Försvarets radioanstalt	±0	860 262
1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut	±0	172 740
1:10 Nämnder m.m.	±0	5 801
1:11 Internationella materielsamarbeten, industri-frågor m.m.	±0	69 639
1:12 Försvarsexportmyndigheten	±0	67 526
1:13 Försvarsunderrättsedomstolen	±0	7 634
1:14 Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten	±0	12 486
2:1 Kustbevakningen	±0	1 046 633
2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	±0	24 850
2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.	±0	21 080
2:4 Krisberedskap	±0	1 112 851
2:5 Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet	±0	48 000
2:6 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal	±0	214 471
2:7 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	±0	1 060 477
2:8 Statens haverikommission	±0	43 438
3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten	±0	360 655
4:1 Elsäkerhetsverket	±0	52 507
Summa för utgiftsområdet	±0	47 196 317